

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica šte. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Macdonaldovo slovo

Demisija angleške vlade, o kateri se je že dolgo govorilo, je tik pred binkoštnimi prazniki postala dejstvo. Dolgoletni ministrski predsednik Macdonald se je umaknil Baldwinu, voditelju konservativne stranke, ki je s to spremembo v skladu s svojim večinskim položajem tudi formalno prevzela vodstvo države in odgovornost zanj.

Službeno se kot vzrok Macdonaldovega odstopa navaja njegova bolezen. Res je zdravje nekdanjega krepkega moža v zadnjih letih močno trpelo. Izredni službeni nalogi so mu izčrpali telesne moči in zlasti mu je bolelost oči prizadejala mnoge težave. Toda nobena tajnost ni, da imajo na njegovem odhodu z vodilnega mesta velik delež tudi politični motivi. Vlada, kateri je načeloval, je bila samo še po imenu vlada nacionalne koalicije. V resnici so v parlamentu in kabinetu dajali smer konservativci, ti pa so že dolgo neprijetno občutili vodstvo moža, ki ni bil iz njihovih vrst. Zato je v zadnji dobi stopal Macdonald vedno bolj v ozadje in prepuščal politično reprezentacijo zlasti v zbornici Stanleyu Baldwinu, dokler mu ni sedaj popolnoma prepustil svojega mesta.

Macdonald ne odhaja iz političnega življenja, niti iz vlade same. Tako je vsaj na zunaj ohranjen koalicijski nacionalni značaj kabineta. Vendar se je razmerje v kabinetu premaknilo bistveno v konservativno stran in vodstvo politike je vzelo iz Macdonaldovih rok. Po mnenju politične javnosti za vedno. Macdonaldova aktivnost se splošno smatra le še kot začasna, ki ne bo preživela prihodnjih volitev. Zato velja že zdaj njegovo slovo od prezidaja za zaključek njegove politične kariere. Kajti za Macdonalda po prelomu leta 1931. ni povratka v vrste, ki so ga dvignile na ščit. V novem okolju, kateremu je v interesu domovine posvetil svoje moči, pa tudi ni postal domač in je bil z lahkim srcem odrinjen, ko je bila njegova vloga doigrana.

Ramsay Macdonald je načeloval trem vladam. Prvič je prevzel ministrsko predsedstvo kot voditelj zmagovite »Labour Party« januarja leta 1924. Že pred potekom leta je moral odstopiti, vrnil pa se je leta 1929. v novi moči na svoje mesto. V dobi finančne krize leta 1931. je prišel v navzkrižje s svojo stranko. Ker ni soglašal z njeno politiko, je sledil svojem prepričanju in se ločil od dolgoletnih tovarišev, da stopi na čelo kabineta nacionalne koalicije. Delavska stranka mu tega »izdajstva« ni nikdar odpustila. Izguba popularnosti in ljubezni delavskih množic gotovo ni bila najmanjša žrtev, ki jo je vzel na sebo, ko je videl, da je to v interesu države nujno potrebno.

Zivljenjska pot Macdonaldova skoro nima primere. Rodil se je kot dete siromašnih staršev škotskega podežela in je bil že od prve mladosti navezan samo na sebe. Nepremagljiva želja po učenju in izobrazbi ga je dvigala iz teme vedno višje, dokler ni dosegel najvišjega državnega mesta, ki je bilo pred njim pridržano le privilegiranim slojem. Naravno je, da je mladenič, ki je sam okušal proletarsko bedo, našel pot v delavske vrste. Socialistična »Labour Party« je bila torišče njegovih političnih začetkov; v nji je njegovo ime kmalu zaslovelo in postalo znano tudi izven angleških mej. Postal je njen voditelj in glavno po njegovi zaslugi se je stranka razmahnila do take moči, da je prevzela v parlamentu vodilno vlogo in preko vseh dotakratnih tradicij sestavila svojo vladu. Vendar Macdonald ni bil zakrknjen doktrinar in ni brezpogojno prisegal na marksistične dogme. Še manj pa se je pustil vezati po partijski tesnogradnosti, kadar je njegovo realno gledanje na svet in njegovo domoljubje zahtevalo samostojnih odločitev.

Kljub temu njegov korak na desno, ki je pretrgal zvezo z njegovo politično preteklostjo, ni bil lahek. Toda verjetno je, da je njegova politična bistrovost že takrat spoznala, da marksistična internacionalna, na videz še mogočna, izgublja tla pred naraščajočimi in prodajajočimi nacionalnimi interesi. Poznejši razvoj na kontinentu mu je dal prav. Razumljivo pa je njegovo razočaranje, ko je z leti postajal vedno bolj osamljen in so ga politični krogi, ki so mu bili dolžni toliko zahvale, srečavali s hladno rezerviranostjo kot tujca in arviranca.

Kajti Macdonaldove zasluge za Anglijo so izredne in njegovega imena zgodovina ne bo mogla prezreti. Z njim je neločljivo združeno ozdravljenje angleškega gospodarstva in podvig iz težke krize k novi prosperiteti. Pa tudi angleška svetovna politika beleži mnogo važnih uspehov v dobi, ko je bila državno krmlilo v Macdonaldovih rokah. Zunanja politika njegove vlade je bila sicer doma in v inozemstvu večkrat predmet neprijazne kritike, toda nikdo mu ne more odrekati iskrenega in resnega prizadevanja za ohranitev miru in za spravo med narodi. Bil je prepričan za stopnik ideje Društva narodov in se je z veliko aktivnostjo udeleževal razgovorov in pogajanj za razorožitev in organizacijo varnosti. Če je bilo to njegovo delo le v mali meri kronano z uspehom ali je ostalo nedovršeno, je iskati pač

Anglija stopa Italiji na prste

Anglija je koncentrirala na abesinski meji 100.000 mož svojih kolonialnih čet, da prepreči osvajalne načrte Italije v Vzhodni Afriki

Rim, 12. junija. Č. Večina italijanskih listov je danes objavila po arabskem listu »Ahrame«, ki izhaja v Aleksandriji, daljše poročilo o gibanju angleškega vojaštva v Sudanu ob abesinski meji. »Ahrame« med drugim poudarja, da Anglija ne namerava ostati nevtralna, če bo Italija skušala prodirati proti Tanskemu jezeru ali pa v ozemlje, na katero meji britanska Somalija, ker nikakor neče dopustiti, da bi se angleška vzhodno-afriška kolonija popolnoma ločila od Abesinije. Vsekakor bo morala Italija opustiti svojo namero, da preko abesinskega ozemlja združi Somalijo in Eritrejo. Zaradi tega so angleške oblasti pričele koncentrirati na abesinskih mejah večje oddelke vojaštva in je sedaj v Sudanu že nad 100 tisoč angleških vojakov.

Razburjenje v Rimu

Rim, 12. junija. r. Vest o koncentraciji angleških čet ob abesinski meji, ki so očividno pripravljene, da preprečijo italijansko osvajalno akcijo v Abesiniji, je izzvala v italijanskih krogih ne samo veliko presenečenje in vznemirjenje, nego tudi silno ogorčenje. Anglijo znova dolže, da ravno ona hujska Abesinijo na odpor. Korak Anglije je v veliki meri uničil naide rimskih krogov, da bodo z Abesinijo lahko in hitro obračunali. Stroški, ki jih ima že dosedaj Italija z abesinsko akcijo, so tolikšni, da jih Italija ne bo mogla preboleti, koncentracija angleških čet pa zbna velik dvom, da bi se italijanska akcija v takih oko-

ličinah posrečila. S slabo organizirano in pomanjkljivo oboroženo abesinsko vojsko bi imeli Italijani, — tako so vsaj računali doslej — lahek posel, toda če bodo imeli opravka z dobro organiziranimi in sijajno izvežbanimi kolonialnimi četami Anglije, se zna zgoditi baš nasprotno od tega, kar so prvotno v Rimu pričakovali. V rimskih uradnih krogih je zaradi tega opažati naraščajočo nervoznost, ki prihaja do izraza tudi v besnih napadih v tisku. Po vsem izgleda, da bo Italija sledila zgledu Japonske in Nemčije ter se iznebila vseh obzirnosti in obveznosti z izstopom iz Društva narodov, da bi na ta način dobila svobodnejše roke in s tem močno orožje proti Angliji, ki ji zadaja sedaj akcija Japonske na Kitajskem mnogo skrbi.

Italijani zapuščajo Abesinijo

London, 12. junija. AA. Reuter poroča, da so italijanski državljani, živeči v Abesiniji, dobili nalog, naj takoj zapuste deželo.

Italija kupuje ladje in živila

London, 12. junija. Č. »Daily Express« poroča, da je prišla italijanska vlada sedaj v Angliji kupovati ladje za prevoz italijanskega vojaštva v vzhodno Afriko. Pred kratkim so italijanski agentje od družbe »Royal Mail Line« kupili 7000 tonski tovorni parnik za 30.000 funtov. Družba je dobila za stari parnik dvakrat toliko, kakor se je spetkeč nađevala.

»Daily Mail« pa poroča, da je italijanska vlada naročila v južni Afriki velike pošiljke mesa in posušenega sadja in povrtnine. Južnoafriške trdnice bodo živež poslale neposredno italijanskim četam v Eritreji in italijanski Somaliji.

Načelen sporazum med Nemčijo in Anglijo

V petek bodo v Londonu obnovljena nemško-angleška pomorska pogajanja — Nemčija bo povabljen na prihodnjo pomorsko konferenco veselil

London, 12. junija. d. Nemška delegacija za pomorska pogajanja z Anglijo odputuje jutri pod Ribbentropovim vodstvom zopet v London. Pogajanja se bodo ponovno pričela v petek ter bodo trajala približno še 10 dni.

Prvotno so v angleških uradnih krogih nemško zahtevo po priznanju vojne mornarice, močne 35 odstotkov angleških pomorskih vojni sil, odločno odklanjali, nemški delegati pa so izjavili, da gre za sedaj zgolj za načelno priznanje njihovih zahtev, ker se Nemčija ne namerava že v prihodnjih letih oborožiti na morju v celoti svojih zahtev, zaradi česar se med tem lahko zastarale angleške ladje nadomeste z modernimi. Razen tega so se Nemci pokazali pripravljeni, da pristanejo ne samo na razmerje globalne tonaze, temveč, da se pogajajo v glavnih potezah tudi o določitvi posameznih vrst vojni ladij. Končno so izjavili nemški delegati, da ne bo Nemčija v nobenih okoliščinah priznala dogovora petih pomorskih sil, podpisane washingtonske pogodbe, na podlagi katerega bi jo vključili v okvir gradbenega programa, določene na novi pomorski konferenci, na katero bo bržkone povabljena tudi Nemčija. Seveda bi bilo treba, da se Nemčija prej osvoji določb versajske pogodbe, ki omejujejo njeno pomorsko oborožitev. Vse kaže, da je bil o tem dosežen med Nemčijo in Anglijo načelen sporazum.

Čeprav je angleška vlada označila sedanja pogajanja z Nemčijo kot zgolj informativna, je angleško zunanje ministrstvo že stopilo v stike z vladami Francije, Italije, Amerike in Japonske ter jih obvestilo o njihovem poteku. O Japonski se čuje, da ne ugovarja nemškim zahtevam, dotični mnenja ostalih vlad še niso znana. Tudi se ne more pričakovati, da bi bil objavljen po zaključitvi sedanjih nemško-angleških razgovorov kak dogovor, govore pa o možnosti zaključitve nemško-angleškega gentlemen agreementa, na podlagi katerega bi se pustila vprašanja, ki so na dnevnem redu, toliko časa ob strani, dokler se ne bi ostale pomorske sile razgovorile po normalnem diplomatskem potu ter se sporazumele o enotnem stališču glede na vprašanje pove-

vzroka tudi v dejstvu, da so bile razmere močnejše od njega.

Vodilna smer angleške notranje in zunanje politike, ki jo je začrtal Macdonald, se za enkrat menda ne bo spremenila. Zato njegov odhod z vodstva ne bo tako opazen, kakor bi zaslužila njegova močna osebnost. V ravnodušnosti, s katero se poslavlja angleška javnost od svojega dolgoletnega vodilnega državnika, je mnogo osebne tragedije. Toda realno življenje gre brez sentimentalnosti svojo pot naprej. Volitive, ki so pred duri, obračajo pozornost od tega, kar je bilo. Na vidiku so novi možje in z njimi nove ideje. Pravično in objektivno sodbo bo pisala šele zgodovina.

Nemške zahteve in angleški pogoji

London, 12. junija. AA. »Daily Herald« poroča, da je Velika Britanija odgovorila na nemške pomorske zahteve s temi-le pogoji:

1. Velika Britanija pristaja na propore 35 odst. samo v kategorijah brodovja istega tipa in iste vrednosti.
2. Nemčija bo nameravano gradbo ladij razdelila na več let.
3. Velika Britanija sprejme nemške zahteve pod pogojem, da pristanejo nanjo Francija, Italija, Zedinjene države in Japonska.
4. Treba je poiskati način, da se zakonito izpremene pomorske določbe versajske mirovne pogodbe v gornjem smislu.

Do splošnega sporazuma je še daleč

Pariz, 12. junija. AA. Francoska vlada je že prejela angleško noto o angleško-nemških pogajanjih. Sedaj je nastalo vprašanje, kakšna posledice bo imel načelni sporazum med Nemčijo in Anglijo, ki še ni podpisan, za bodočo pomorsko konferenco, ki jo bodo morali sklicati takoj po poteku washingtonskega sporazuma. Francoski diplomatski krogi so mnenja, da bi morala pomorska pogajanja med Nemčijo in Veliko Britanijo postati del pomorskih pogajanj za vsa neurejena vprašanja. Po dosedanjih načrtih bi morali priznati Nemčiji 35 odstotkov tonaze angleške mornarice. Anglija želi, da bi se to razmerje uvedlo po kategorijah vojni ladij, obenem pa želi zvedeti, kakšen je program Nemčije glede novih enot.

Listi priznavajo, da je bil v Londonu dosežen načelen sporazum med Anglijo in Nemčijo, vendar pa dvomijo, da bi se dal splošni sporazum prav tako doseči glede celote pomorskih vprašanj.

»Oeuvre« piše: Ko bo načelen sporazum bolj ali manj zagotovljen, bo beseda Francije neizbežna. Pri splošni ureditvi teh vprašanj bo imela Francija zelo mnogo povedati na tem področju, ki je zanjo velevažnega pomena.

»Echo de Paris« pravi: Če ne bodo obnovili in podaljšali washingtonske pogodbe, se bo vnovič začelo tekmovanje Zedinjenih držav, Japonske in Anglije v oboroževanju in se bo prav gotovo tudi nivo nemškega oboroževanja dvignil. Manjka torej še mnogo to tega, da bi sporazum zastran proporcije 35% mogel zadostiti za ureditev vprašanja, ki ga je načela Nemčija z oboroževanjem na morju.

Kongres profesorjev

Beograd 12. junija p. Letošnji kongres jugoslovenskih srednješolskih profesorjev bo 8. in 9. septembra v Nišu. Po kongresu bodo udeleženci posetili Bolgarijo in si ogledali vsa večja bolgarska mesta.

Anglija bo zaprla Sueški prekop?

Oslo, 12. junija. AA. Norman Angel, ki je dobil leta 1933. Nobelovo nagrado za mir, je izjavil listu »Dagbladet« o italijansko - abesinskem sporu:

Grožnja z izstopom iz Društva narodov

Po mnenju Italije je Društvo narodov samo zavoralna družba za velike imperije

Rim, 12. junija w. »Popolo d'Italia« se bavi v uvodniku svojega diplomatskega poročevalca z dogodki na Daljnem vzhodu, o katerih razpravlja v luči ženevske ustanove. Kitajska vrata naj bi bila odprta za sodelovanje vseh oceanskih veselil, danes pa je tako, da so v vojaškem in gospodarskem pogledu večinoma odprta samo za Japonsko. Japonska gre za svojimi imperialističnimi cilji, ki grozijo z dalekosežnimi posledicami. Svet molči, v Ženevi so gluhi. Tudi tako zvano javno mnenje je tiho in noben list se ne zgane.

List namiguje nato na italijansko akcijo v Abesiniji in izvaja v nadaljnjem: Japonska je rešila svoje ženevsko vprašanje s tem, da se je kratkotalo umaknila. Tokio je s tem spet dobilo vso svojo politično neodvisnost. Japonskemu vzgledu je nato sledila tudi Nemčija. Dokler so nemški delegati več ali manj potrpežljivo prihajali na ženevske seje, je sem in tja kateri zastopnik države uveljavil svoj glas, češ da se Nemčiji godi krivica. Ko se je Nemčija odstranila s teh razburljivih zborovanj, je bilo še nekaj razprav, potem pa je vse

Načinov, ki naj Italijo prepričajo, je dosti. V dosedanjih polemiki med listi so že naglašali, da bi morala Velika Britanija zapreti Sueški prekop. Mislim, da bi Velika Britanija mogla to storiti in da ji pakt Društva narodov celo nalaga dolžnost, da izda ta ukrep v interesu miru. Res je, da obstaja pogodba iz leta 1888., ki se je z njo Velika Britanija obvezala, da bo dopuščala plovbo po Sueškem prekopu ne le v mirnem, temveč tudi v vojnem času. Čl. 10 pakta o Društvu narodov pa pravi, da neha jo veljati vse pogodbe, ki nasprotujejo določbam tega pakta. »Dagbladet« priobčuje to izjavo na zelo vidnem mestu pod velikim naslovom »Anglija bo zaprla Sueški prekop«.

umolknilo. Sedaj ima Nemčija spet popolno svobodo. Nemčija je dinamična država, Japonska zelo dinamičen imperij. Obe sta imeli poravnati račune, pri čemer jima je stopilo na pot Društvo narodov, ki pa ni moglo storiti več kot zabeležiti dva vzemirirajva neuspeha. Praktično je ženevska ustanova samo zavorovalna družba za velike imperije, ki si hočejo za vse čase zagotoviti svojo srečno pozicijo s tem, da mlajšim narodom, polnim življenjske sile, onemogočajo vsak razvoj. V Ženevi so konservativni, zgodovina pa je revolucionarna. Statut Društva narodov ne sme biti mrljiški list za ostale narode in ženeva ne sme postati njihova grobnica. Zato zapuščajo mladi narodi, ki prav tako potrebujejo prostor in sonca, drug za drugim ženevo.

Ta inspirirani članek »Popolo d'Italia« je tudi vodilno greslo za trenutno ofenzivo, ki jo je italijanski tisk začel proti nasprotnikom italijanske akcije v vzhodni Afriki. Pri tem se vedno bolj uveljavlja grožnja, da bo tudi Italija izstopila iz Društva narodov.

Waleški princ o zbližanju z Nemčijo

Angleški prestolonaslednik pozdravlja obisk bivših angleških bojevnikov v Nemčiji

London, 12. junija c. Princ Waleški je včeraj na zborovanju zveze bivših bojevnikov kot častni predsednik britanske legije podal izjavo, ki so jo vsi listi objavili kot prvo senzacijo. Dejal je med drugim:

Misel, da bi odšla v Nemčijo delegacija angleških bojevnikov, je odobravanja vredna. Menim, da ni nobene korporacije ali organizacije britanskih mož, ki bi bila bolj sposobna ponuditi Nemcem prijateljsko roko, kakor bivši bojevniki, ki so se v svetovni vojni proti njim borili in so danes vse to pozabili. O princu izjavi pravi Reuterjev urad med drugim:

Angleški prestolonaslednik je s svojo izjavo zadel čustva Nemčije. Njegov govor bo naletel na iskren sprejem že zaradi tega, ker je v skladu z dvema načeloma narodnega socializma, z načelom o sodelovanju med Nemčijo in Veliko Britanijo ter z načelom, da se naj razlike med narodi odstranijo s posredovanjem bivših bojevnikov, ki so preživeli podobna izkustva na svojih frontah.

Berlinski dopisnik Reuterjevega urada poroča, da bodo Nemci storili vse, da bodo bivši angleški bojevniki čim lažje sprejeti. V Berlinu pravijo, da se bo vršil obisk angleških bojevnikov predvsem na pobudo namestnika voditelja narodne socialistične stranke Rudolfa Hessa in poslanika Ribbentropa, ki smatrajo pogoste osebne stike med bojevniki nekot sovražnih držav za najvažnejše činitelje okrepitve miru in sporazuma v Evropi.

Noben znak za izpremembo britanske politike

London, 12. junija. AA. Angleški politični krogi izjavljajo, da se govor waleškega princa ne more smatrati kot izraz britanske vlade, temveč zgolj kot izraz njegovih osebnih pobud. Zato se tudi ne more razlagati kot nekaj znak za izpremembo splošne politike britanske vlade nasproti Nemčiji, še manj pa kot izraz prestolonaslednikovega nesoglasja s politično smerjo Velike Britanije. Princ je hotel le napraviti prijateljsko kretnjo in prepričati Berlin, da angleške politike ne narekuje sovražstvo. S tem je hotel dati pobudo za slično gibanje, ki bi se izrazilo s praktičnimi manifestacijami pri bodočih razgovorih.

Kaj pravijo Hess, Goering in Ribbentrop

Berlin, 12. junija. b. Izjava angleškega prestolonaslednika o potrebi ožjega stika med angleškimi in nemškimi bojevniki je dala nekaterim vodilnim političnim osebnostim povod za zanimive komentarje. Tako je Hitlerjev namestnik Rudolf Hess izjavil zastopniku Reuterjevega urada, da pozdravlja misel waleškega princa za ustvaritev čim ožjih stikov med bojevniki. Če bi angleški bojevniki hoteli priti v Nemčijo, bi jih nemški bojevniki sprejeli kot tovariše. Mnogo bi pomnilo za evropski mir, če bi bojevniki kolikor mogoče uve-

ljavili svoj vpliv tudi v zunanjih političnih odnosih. Prav tako sta pozdravila pobudo angleškega prestolonaslednika tudi pruski ministrski predsednik Göring in poslanik Ribbentrop.

Pariz smatra izjavo le kot čin vljudnosti

Pariz, 12. junija. AA. Vsi partijski listi se obširno pečajo z izjavo angleškega prestolonaslednika o obisku angleških bojevnikov v Nemčiji in so soglasno nazirali, da nima nobene politične osi. Angleški prestolonaslednik je govoril docela iz vljudnosti in brez posebnega političnega namena. V kolikor ima njegova izjava političen pomen, ne pove drugega kakor to, da Velika Britanija nima sovražnih naklepov proti Nemčiji.

Tudi Rumunija bo sklenila pakt z Rusijo

Pariz, 12. junija. AA. Havas poroča iz Bukarešte, da se tamkaj pripravljajo za sklenitev rumunsko-ruskega pakta, ki bo podoben francosko-ruski in češkoslovaško-ruski paktu. S tem paktom bosta dobila rumunsko-rusko zbližanje in politika, ki jo je rumunska vlada začela izvajati pred dvema letoma s podpisom pakta o nenapadanju, svoje končne osnove.

Premirje med Bolivijo in Paragvajem

Buenos Aires, 12. junija. AA. Davi ob 2.15 se izdali uradno poročilo, da je premirje med Bolivijo in Paragvajem podpisano. Sovražnosti bodo ustavili v 48 urah po podpisu premirja. Zunanja ministra Paragvaj in Bolivije sta si po podpisu premirja prično segla v roke. Argentinski zunanji minister je predlagal vsem južnoameriškim državam, naj v bodoče praznujejo dan podpisa tega preliminarne miru, namreč 11. junija, kot državni praznik.

Hudo neurje v Nemčiji

Berlin, 12. junija. w. Nad vso Nemčijo so v pretekli noči in tudi dopoldne divjale hude nevihte. Nad Hanovrom in okolico je divjal silen peščen vihar, kakršnega v teh krajih sploh ne pomnijo. Na zapadu se je naenkrat dvignila stena črnih oblakov, iz katerih pa ni bilo niti kapljice dežja, temveč je takoj nato zadivjal strašen vihar, ki je dvignil ogromne množice prahu in peska. tako da je bil ves kraj v temi. Tudi marsikje drugod po Nemčiji so viharji povzročili občutno škodo. O točih in velikih škodah po vinogradnih poročajo tudi iz jugozapadne Francije.

Prepoved esperanta v Nemčiji

Berlin, 12. junija. AA. Nemški prosvetni minister Rust je prepovedal rabo esperanta v šolah češ, da slabi poučevanje esperanta nemške rasistične vrednote.

Petnajstletnica Trianona

Petnajsto obletnico trianonskega miru so Madžari porabili za novo revizionistično kampanjo — Na limanice jim je sedel tudi francoski senator Reynald

Bratislava, 10. junija. Madžari so tekoči mesec posvetili petnajsti obletnici trianonskega miru. Trianon je dal Madžarom vse, kar jim po pravici gre, odtrgal pa je od svetostofanske krone vse one pokrajine, kjer je madžarska oholost izrivala svojo kruto oblast nad večino dotakratnega ogrskega prebivalstva nemadžarske narodnosti. Ako gledamo objektivno, je Madžarski ostalo celo še precej ozemlja, ki po prirodnem narodnem pravu nikakor ne spada v Magyarorazzag, toda te trezne uvidevnosti bi človek zaman iskal pri madžarskih magnatih, ki jih nista izmodrila niti strahoviti poraz v svetovni vojni, niti prirodna oklestitev njihovega državnega ozemlja. Veleobrat madžarizacije, ki je v kakih osemdesetih letih otudil Slovanom, Nemcem in Rumunom do 3 milijone duš z vsem njihovim pripraskom, se je po Trianonu skrčil na znatno manjši obseg. Namesto milijonov nekdanjih brezpravne manjšinske raje imajo Madžari danes le še okoli 900.000 narodnih manjšin, nad katerimi se znašajo, kakor samo oni znajo.

Trianonska petnajstletnica je obnovila vso propagandno gonjo, osvežila vso frazeologijo obupa in mržnje ter izbrskala zadnje argumente za historično zahtevo, ki ji Madžari pravijo »pravica za okrnjeno Madžarsko«. Z znano enodušnostjo se je ves madžarski tisk postavil v službo kričave agitacije in zdi se, da so to pot posegli po dokazih v Francijo, kakor da imajo rothermerovske komedije še dovolj. V debelih naslovih citirajo izreke raznih znamenitih Francozov in jih kličejo za priče strahoviti krivice, ki se je zgodila Madžarom. Med temi so Lamartine, Victor Hugo in Michelet, ki so svoj čas izrekli tako besedo za Madžarsko, ko se je borila proti dunajskemu nasilju. To je bilo pred osemdesetimi leti, ko so bili na Ogrskem res zelo dovzetni za človečanske svoboščine. Ko pa so svojo svobodo dosegli, so začeli teptati druge narode in so v tem pogledu močno zasenčili dunajške učitelje. Zato je silno neumestno sklicevati se na izjave znamenitih mož zapada, na izjave, ki so bile podane v onih časih, ko so bili Madžari še zatirani. Kasneje pa so se Madžari razvili v okrutne zatiralce in ni imel nihče več dobrega mnenja o njih.

Vendar Madžari tudi s temi izreki operirajo zelo previdno. Ker so se politično že davno kompromitirali, dokazujejo obnovu nekdanje Ogrske iz zemljepisnih in gospodarskih razlogov. Pogrevajo znano rečenico Reclusovo, da je Ogrska najbolj dovršena zemljepisna enota sveta. V strogem pomenu besede je bilo to nedvomno res, toda zemljepisne posebnosti same nimajo več one važnosti, kakor so jo imele še pred pol stoletja. Skoro sklenjeni krog Karpatorov, obdajajoč nižino od treh strani, je slednjič razdal značaj enote, toda v modernem času

Karpati nimajo več vloge neprehodnega zidu; današnji čas pospešene železnice, zračnega in brezžičnega prometa je spravil gorovja ob pretežni del onega pomena, ki so ga gorske verige imele še v prejšnjem stoletju. Ta temeljita izprememba se seveda opaža tudi v tem, da se danes dajo osnovati gospodarski in politični centri ne glede na zemlepis.

Bivši francoski senator Reynald je v prid madžarski geopolitični tezi napisal članek, ki so ga polni vsi madžarski listi. On lomi kopje za popolno restavracijo habsburske monarhije in slika takole nekdanjo idilo: »Avstro-Ogrska je predelavljala popolno in realno gospodarsko celoto. Dunaj je bil denarno središče, ogrska ravnina je dajala žito, gorate obrobne pokrajine les in vodne sile, Dunav pa je bil prometni žila vsega cesarstva.« Ta lepa slika je bila lepa le iz pariške perspektive, od blizu pa je bil polip, ki je živel na stroške kromovin, v Budimpešti pa je gospodarila pešica plemičev, ki je gnila in odiralala prebivalstvo, da je sama lahko živila magnatsko življenje po letovističnih zapada. Vrh vsega je prišlo še zatiranje narodov, ki so ga v tostranski polovici izvajali Nemci, preko Litve pa Madžari. Vse to je senator Reynald prezrl, ker mu bežen pogled na zemljepis tega ni mogel povedati, pač pa ga je karpatska podkev navdušila za geopolitično madžarsko tezo. Reynaldu je papirata znanost več nego trpljenje slovanekih narodov v monarhiji, ki si je zaslužila »nostno slavo, da je ječa narodov. Po njegovem mnenju je treba vzpostaviti staro stanje, samo da pride geopolitično načelo zopet do veljave, načelo, ki ga je tako temeljito razrušil prirodni razvoj.

O državah Male antante piše omenjeni senator kot o državah, ki so se obogatele na račun bivše avstro-ogrske monarhije. S tem je postavil resnico na glavo, kajti dokazano je, da je monarhija živela in se bogatila na račun zatiranih narodov. Avstro-Ogrska ni bila nič drugega nego nadvlada Nemcem in Madžarom, ki so jim morali ostati narodi v pravem pomenu besede tlačiti in hlapčevati. Ako se kaže občutna potreba po gospodarskem sporazumu, se bošle morala Dunaj in zlasti Budimpešta odreči svojim megalomanskim sanjam in napravljati o tej potrebi s svojimi sosedji Jugoslovijci, Čehoslovaki in Rumunji. To pa kot s samostojnimi državami, na pa, kakor bi si Avstrija in Madžarska želeli, kot z nekdanjimi podaniki. Dobro volje za sporazum v državah Male antante ne manjka, kar se je že opetovano pokazalo, je Nemci in Madžari morajo posebiti na svojo nedavno vlogo. Tisti časi in prilike se ne vrnejo več, pa naj se zanje prizadeva še toliko madžarofiliški senatorjev na nepoučenem evropskem zapadu.

Mestni nameščenci in ureditev njihovih položajev

Iz krogov mestnih nameščenecv smo prejeli:

Mestni nameščenci dravske banovine odločujejo danes z veliko skrbjo v bodočnost. Odločuje se njihova usoda morda za dolgo časa in ima jo v rokah banovina, ki ima v smislu novega zakona o mestih upravičiti njihove položaje z državnimi. Kako bo izpadla uporeditev, od tega je odvisna bodočnost nameščenecv, pa tudi bodočnost občin. Uporeditev njihovega položaja involvira kot naravna posledica tudi materialno fundacijo nameščenstva. Če bo ta slaba, bo tudi delo v občinah slabo. Stediti pri občinskih nameščenecih se pravi razmetavati in ne štediti, ker le od dobro fundiranega občinskega nameščenca je pričakovati dobro delo in dobro komunalno upravo. Lačen nameščenec ne bo delal v korist občine! Slaba komunalna uprava je pa silen davek, ki tare občane.

Nekatere banovine so uporeditev že izvedle. Priznati moramo, da se niso bogve kako obnesle. Če bi prevladovala stroga objektivnost in pa pravilna presoja stališča mestnega nameščenca, potem bi morala ta uporeditev izpačiti njim v prid. Pa kaj hočemo, ko slišimo pogosto ono bagatelizirajoče mnenje o mestnih uslužbenecih, kakor bi bili oni nameščenci nižje vrste. To napačno mnenje je poročevalo o zakonu o mestih v senatu temeljito pobli, ko je dejal o občinskih nameščenecih, da so njih »funkcije čisto puta i teže i komplikovane nego li njihovih drugihov u državnoj službi, čije je posao mnogo toliko detajliziran da ga mogu bez teškoće s uspehom vršiti i ljudi sa osrednjom sposobnošću i rutinom«.

Dostikrat, posebno v sedanjih fazi čuje mo mnenje, da je občinske nameščenice smatrati enake uradnikom občupravne oblasti I. stopnje. Temu nasproti moramo pripomniti, da občinski uradniki pač vrše posle občupravne oblasti I. stopnje, da pa je delokrog občin silno prostran in mnogovrsten ter se jako razlikuje od upravnih oblastev I. stopnje. Naš odlični komunalni jurist, praktični upravnik, bivši finančni minister in predsednik Narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi pravi: »Po razporečenosti, raznovrstnosti, po prostiranosti ti poslovi premasaju obim celog jednog ministarskog saveta i svih ministarskih resora ukupa. Zato volja mora biti stalno napregnuta i u pokretu i to oba izraza uzeti u psihičkom in u fizičkom značenju«. Tudi število prebivalstva posameznih rezov politične uprave še daleč ne opravičuje kake uporeditve posebno napram večjim mestom, kakor je Ljubljana, če pomislimo, da imajo v splošnem srezu po 20 do 30.000 prebivalcev s primitivnimi življenjskimi priilikami in zahtevami. Če bi se banska uprava dala zavesti in uporedila položaje nizko in če bi uporeditve ne odgovarjala dejanskemu stanju, delu in drugim okoliščinam, občinski nameščenec primeren, bi se na ta način položaj občinskih nameščenecv silno poslabšal in bi izgubil i celo do 50% sedanjih prejemkov. Pavperizacija mestnih nameščenecv pa ne more biti namen nobenega zakona in naredbe.

Kakor sledi iz poročila odbora za proučevanje zakona o mestih v Narodni skupščini, je namen te uporeditve ustvariti

hierarhično lestvico analogno oni državni. Po tej lestvici naj bi se posamezna zvanja in položaji razporedili, tako da bi bila, kakor v državni službi dana možnost napredovati od I. položajne oz. najvišje položajne grupe. Kakor čujemo, se hoče nizko izpad najvišje položajne državne grupe pri mestnih občinah zaključiti napredovanje. — Veak jurist, medicinec, srednješolsek itd. si bo premislil vstopiti v komunalno službo, če že v naprej ve, da so mu zaprti vrata do najvišjih položajev, katere v državni službi lahko doseže. Zato je uporeditve izvesti v duhu zakona »shodno smislu«, to je tenor zakona o mestih, a ne dobesedno.

V zadnjem času vstajajo nasprotniki občinskih uslužbenecv, ki trdijo celo, da so z vzporeditvijo položajev popolnoma isenačeni vsi prejemki občinskih uslužbenecv s državnimi. Ta trditve je popolnoma nepravilna in nasprotuje absolutno zakonu. Zakon o mestih naravnost odklanja popolno izenačenje, ko pravi, da se samo plače in položajni dodatki izenačijo z državnimi, ne pa ostali deli prejemkov mestnih uslužbenecv. Poročilo skupščinskega odbora k zakonu o mestih poudarja, da je s tem odpadlo popolno izenačenje v pogledu reguliranja pravice in dolžnosti državnih in občinskih uslužbenecv. Stori se je to predvsem iz stvarnih potreb, katere diktirajo izvestne razlike od predpisov in norm, katere se postavljajo za državne uradnike, to je, ker diktirata to priroda in posel ter položaj občinskih nameščenecv. Nemogoče je šablonsko isinivirati i obadva organizma. Vzporeditev zvanj in položajev absolutno ne more izenačiti prejemkov, ker so v stanju izvoljeni občinski odbori s statuti prejemke zopet vsištati. Ta vzporeditev je provizorična in začasna in ne sme delati izjeme na škodo občinskih nameščenecv. To bi pa storila, če bi izenačila prejemke in ustvarila s tem veliko naskladnost v občinski upravi. Neskladnosti v občinski upravi pa ne smemo trpeti, ker bi bila na škodo občine in države. Uredba ne sme ustvarjati ničesar, kar ne bi bilo v skladu s poznejšimi občinskimi statuti, ki se morajo ustvariti v smislu in duhu § 100 zakona o mestih, ki je vsako izenačenje odklonil. Dosedaj se je vedno trdilo, da so komunalni nameščenci nosilci nacionalne ideje in napredka v mestih in najvažnejši faktorji v javnem življenju. Treba je tudi to stran uvaževati ter upoštevati, da so s tem udeleževanjem združeni veliki stroški. Če teh ne bodo zmogli, se bodo morali sami izločiti iz javnega življenja.

Ko se je leta 1931 z novim uradničkim zakonom prevajalo državno uradništvo, je bilo mogoče, da je uradnik, ki je dobil po novem zakonu manjše prejemke, dobival še v naprej staro večjo plačo vse dotlej, dokler z napredovanjem ni prišel do take plače. Zalibog, občinski nameščenecv tudi tega ne bo mogoče doseči. Mnenja smo, da je v interesu naroda in države, da si ohranimo dobro občinsko nameščenstvo, da mu damo primeren položaj ter ga finančno fundiramo, kakor zasluži. Pomislimo, da je kader občinskih uslužbenecv velik in da dosega impozantno število 60.000. Za dobrobit in prospek občin ter vse države je velikanska pomena in najmanj, kar moremo zahtevati, je, da se njegov položaj presoja in uredi pravično.

Prekoatlantski polet

Newyork, 12. junija. Na tukajšnjem letališču sta danes startala Portugalska brata Pontenegro za polet preko Oceana. Letalca nameravata pristati v Rimu.

Beleške

Še ena naloga za naše poslance

G. Stanko Florjančič, ki je veljal v nekdanji bojevniški kampanji kot specialist za gospodarska in finančno-politična vprašanja, je napisal v zadnjem »Boju« članek o potrebi, da naši poslanci razmislijo o tem, kako prisiliti jugoslovenski kapital, ki se nahaja v inozemskih bankah, da se neugotoma vrne domov. Po njegovem mnenju je v prvi vrsti potrebno ugotoviti, kje in koliko denarja imajo naši državljani v inozemstvu. Treba je prizadeti pozvati in, če ne gre drugače, tudi prisiliti, da svoje naložbe prijavijo. Res je to težko izvedljivo, a država, ako je tu resna volja, ima in mora imeti sredstva, da to izvede, konstatira g. Florjančič in prihaja končno do zaključka: »Tu pričakujemo od naših novih poslancev odločne besede v parlamentu. Če bodo to stori, jim bo narod hvaležen, če ne, jih bo pa smatral za ravno tako nedostopne za bitna gospodarska vprašanja kakor narodne poslance prejšnje skupščine.«

»Trgovski List« o gospodarskem svetu

»Trgovski List« objavlja uvodnik »O gospodarskem svetu«. V njem zahteva takojšnjo izvedbo zakona o gospodarskem svetu, ki naj bo ustanovljen iz svobodno voljenih članov. Volilci naj bodo gospodarski stanovi in gospodarske organizacije. Zastopniki stanov, ki še nimajo svojih stanovskih zbornic, kakor kmetije, naj se imenujejo kot člani Gospodarskega sveta, katerega večina pa mora biti izvoljena. Način volitev v Gospodarski svet naj se določi sporazumno med prizadeti gospodarski organizacijami in vlado. Gospodarski svet ne sme biti samo korporacija za akademsko razgovorjanje o perečih gospodarskih vprašanjih. Javnost ne pričakuje od Gospodarskega sveta lepo donečih teorij, nego definitivne sklepe, s katerimi bi se mogla omiliti sedanja gospodarska kriza. Na vsak način je potrebno zagotoviti Gospodarskemu svetu pravico sodočločevanja in ne samo svetovanja pri reševanju gospodarskih vprašanj. Državi bo samo v korist, če bodo funkcije Gospodarskega sveta čim širše, ker bo na ta način mogoče premestiti tudi mnoge notranje-politične težave.«

Kriza slovenskega rudarja

»Delavska Politika« obširno razpravlja o nameravani redukciji naročil premoga za državne železnice iz slovenskih rudnikov ter opozarja na katastrofalne posledice take redukcije. V Sloveniji praznujejo z večjimi in manjšimi presledki skoro vsi rudniki ter znaša izguba na zaslužku, ki so jo zaradi tega praznovanja utrpeli naši rudarji, že preko 160 milijonov dinarjev. V zadnjih letih je bilo zreducirano število slovenskih rudarjev od 9897 v letu 1929 na 5900 v letošnjem letu. Velika večina reduciranih rudarjev je že skozi leta brez posla in navezana samo na pičle podpore. Zadnje leto se je že itak v naših rudnikih nenormalno mnogo praznovalo. Tako so napravili rudarji nekega večjega podjetja v drugi polovici meseca aprila samo 3 in tri četrta šilhta (šilt po 37 Din), tako da je zaslužil v teku 14 dni rudar z osemčlansko družino vsega 133,75 Din. Od tega mu je bilo odbito za zavarovanje in drugo 121,28 dinarjev, tako da mu je ostalo za preživljanje družine samo 12,47 Din.

Donesek k pojmu demokracije

Zapadna Evropa velja kot trdnjava demokracizma in zlasti oni, ki ne poznajo, zahtevajo, naj se pri nas uvedejo iste uredbe. Včasih pa se odličnemu gostu z demokracizma zapada tudi pri nas nudi prilika za presenečenje. Tako se je angleški pisatelj H. G. Wells, ki se je lani mudil v naši državi, še prej pa je posetil Čehoslovaško, močno začudil, da pri nas in na Čehoslovaškem posejajo otroci bogatih in siromašnih staršev iste šole, osobito gimnazije in vseučilišča. To se mu je zadelo zelo lepo in demokratično. V Angliji so namreč zavodi za višjo šolsko izobrazbo zelo ekskluzivni. V nekatere, ki so najbolj na glasu, imajo dostop samo otroci plemiškega pokolenja, obdajeni z vsemi dobrotami, ki jih lahko nudi bogstvo.

Seja Narodne skupščine

Beograd, 12. junija. Seja Narodne skupščine je napovedana za petek 14. t. m. ob 10. dopoldne. Na dnevnem redu je razprava o poročilu verifikacijskega odbora o verifikaciji poslanskih mandatov.

Vojni minister v Kumanovem

Kumanovo, 12. junija. AA. Danes zjutraj je prišel minister za vojno in mornarico general Peter Zivković v Kumanovo, kjer je garnizija 22. pehotnega polka. Prišel je v vojaško ravno v trenutku, ko so se rekruti pripravljali k pouku. Imel je z njimi dolg razgovor in se posebno zanimal za njihovo nastanjanje in prehrano in si je nato ogledal še posamezne prostore in skladišča.

Ob 7.30 se je odpeljal vojni minister z avtomobilom v vas Petraljici, kjer se nahajata pri cerkvi grobova vojvod Brane in Bogdana, ki sta na današnji dan pred 30 leti junjsko padla kot četniška vojvoda v boju s turško vojsko. Ko se je poklonil manom padlih herojev, se je general Zivković odpeljal v Krivo Palanko, kjer je pregledal drugi bataljon 22. pehotnega polka in štab osmega pododseka obmejnih čet.

Nezgoda parnika pred Beogradom

Beograd, 12. junija. AA. Snoči točno opolnoči je parnik »Avala«, ki je last »Rečne plovnice«, krenil v Pančevo z enim vlačilcem. Pri takozvanem pančevskem steku Save se je približal »Avali« parnik »Spasojec«, ki je s svojim prednjim delom za del v njen levi bok in poškodoval vlačila. Ker poškodovan parnik »Avala« ni mogel nadaljevati pot, je moral zavoziti k obali na plitvino Kmalu sta mu prihitela na pomoč dva parnika. Zrtev ni bilo Pristojni pristaniški urad je uvedel preiskavo, da dožene krivdo.

Vprašanje zaštite zgodovinskega Maribora

Zanimiva anketa v Mariboru o zaštiti prazgodovinskih, zgodovinskih in umetniških spomenikov

Maribor, 12. junija.

Danes zvečer je bila v mestni posvetovalnici mariborski važna anketa, na kateri so obravnavali vprašanje o zaštiti prazgodovinskih, zgodovinskih in umetniških spomenikov. Na anketi so bili zastopani občina, gradbeni odbor, Umetniški klub, Klub slikarjev in kiparjev, Muzejsko društvo, Zgodovinsko društvo in vse v poštev prihajajoče znanstveno kulturne in prosvetne organizacije. Anketo je predsedoval mestni predsednik dr. Franjo Lipold, ki je pojasnil, da je njen namen razčiščenje vprašanja, kako naj se zaščiti prazgodovinski, zgodovinski in umetniški spomeniki mesta. Nato sta poročala načelnik mestnega gradbenega oddelka inž. Baran in arhivar prof. Baš, ki je v svojih izjavah poudarjal potrebo zaštite omenjenih spomenikov, predvsem iz dveh razlogov: 1. da se notranjost mesta ohrani homogena in kompaktna, 2. da ohrani mesto značaj domačine, in da se sistem zgradb prilagodi značaju, tradiciji mesta in zemlji. Posebej je poudarjal tudi moment, da se ne bi smele rušiti zgodovinske stavbe v notranjosti mesta, marveč bi se moralo v bodoče graditi predvsem na periferiji.

V generalni in podrobni razpravi so obravnavali nato predloženi pravilnik o zaštiti mesta Maribora. V smislu tega pravilnika so prazgodovinski spomeniki zaštite, tako da mora na področju mesta, ki spada pod zaščito, sleherni lastnik posebnih zemljišč takoj prijaviti vsako prazgodovinsko najdbo, ki jo odkrije, posredno ali neposredno banovinskemu arhivu v Mariboru. Zaščiti se predvsem v celoti ozemlje halštatskega pokopališča v Korosčevi ulici in njeni okolici, ki se je doletela po mejah: južni obronki Kalvarije, Rošpoka voda in sporednik Smetanove in Strosmajerjeve ulice. Na tem zaščitenem ozemlju se mora pri vsaki prošnji za gradbeno dovoljenje takoj prijaviti banovinskemu arhivu v Mariboru sleherna gradnja, da se lahko ugotovi, ali ima na prizadevanje stališču banovinski arhiv kakšne posebne znanstvene interese. Vsa zadeva se

mora potem urediti najkasneje v enem mesecu. Nadalje se za kraje zgodovinskega in umetniškega značaja proglašajo načelno vse ozemlje starega mesta v okviru mestnega obzidja.

Člede nadaljnjih točk pravilnika se je vnela živahna debata, ki se je nanašala predvsem na vprašanje, ali naj se na omejenem ozemlju starega Maribora ohrani tloris mesta ali pa samo njegov značaj. Prevladalo je končno mnenje, da bi bila ohranitev tlorisa končno vendarle prestopa rešitev celokupnega problema. Zato so se navzoči strokovnjaki izrekli za ohranitev značaja starega mesta.

Pri podrobnem obravnavanju pa sta se pojavili spet dve struji: struja zgodovinarjev in gradbenikov. Dočim so zgodovinarji, predvsem prof. Baš, naglašali potrebo, da se absolutno ohrani in zaščiti čim večje število zgodovinskih stavb, so gradbeniki dajali prednost higienskim razlogom, glede na katere bi bilo treba več starih stavb v mestu podreti. Ob zaključku debate, katere so se med drugimi udeležili inž. Jelenc, inž. Slajmer, inž. Černigoj, inž. Dev, dr. Sekula, mestni svetnik Drago Roglič, mestni svetnik Grčar in drugi, se je pokazalo, da ni tako lahka pravilna stilizacija kompromisnega stališča, ki naj bi ustrezalo tako glavnim zahtevam zgodovinarjev kakor arhitektov. Še jo za to, kako naj se pri nekaterih stavbah, ki se podrobno navajajo v omenjenem pravilniku, izpolnijo vsi zahtevani pogoji. Izkazalo se je, da se obe struji bistveno strinjata, da pa točna formulacija kompromisnega stališča za enkrat še ni mogoča, ker so slej ko prej tudi gradbeniki izjavili, da se načeloma za ohranitev zgodovinske važnih stavb, ako pa se porušijo, se smejo nadomestiti le s takimi novimi stavbami, ki bi bile s stilskega vidika enako vredne eventualno porušeni stavbami. Končno je bil sprejet sklep, da se bo anketa nadaljevala in da se bo v duhu današnje debate skušala najti kompromisna formulacija, ki naj omogoči definitivni sprejem in potrditev predloženega pravilnika.

25 Din za 10 ur trdega dela v Ljubljani

Brezposelni najrajši pridejo na vrsto pri bednostnem fondu

Ljubljana, 12. junija

Letošnja pomlad in poletje sta prinesla našim brezposelnim delavcem, ki so vso zimo z živo vero pričakovali razmaha nove gradbene sezone, razočaranje za razočaranjem. Njprej so dolga zima in pa spomladanski nalivi odlagali pričetek sezone, a ko bi končno morali zapeti krampi in lopate, se je izkazalo, da na vseh koncih in krajih manjka potrebnih finančnih sredstev, tako da so se celo stavbe, ki so kakor n. pr. bežigradska šola dozidane že skoraj do vrha, obitale sredi gradnje. Tako je množici Ljubljančanov, okoličanov in pa tistih delavcev, ki so se v letih krize in brezposelnosti nekako udomili v mestu in na periferiji, naposled preostalo samo še upanje na regulacijo Ljubljance. Neprestano deževje je tudi dela v strugi precej zakasnilo, tako da regulacija še danes ni prišla do pravega razmaha. Trenutno je pri odkopu in odvozu zaposlenih okrog 100 delavcev, ki so po večini iz stalnega kadra Dukičevega obrata, nekaj malega pa jih je bilo sprejetih tudi na poročilo mestnega socialno političnega urada.

A kakor je na stotine in stotine delavcev, ki so ostali na cesti, obsojenih na bedo in obup, tako tudi delavci, ki so prišli do svoje zaposlitve, nimajo kdo ve kaj prilike za židano voljo. Večina je bila velik del jeseni, vso zimo in še dolgo pomladne mesece z družinami vred brez dela in kruha, le redki so imeli srečo, da so tudi izven gradbene sezone ujeli kakšen teden ali morda mesec zaslužka. V Ljubljani so izpočetka dobili mezdo 3 Din na uro, tako da so pri 10urnem delavniku, če jih ni dež preganjal, že zaslužili za skromen življenjski minimum. A podjetje, ki je moralo pri prevzemu dela nuditi na proračun precejšnje koncesije, je v teku dela prišlo do spoznanja, da pri tolikšnih mezdah in pri dosedanjem tempu dela ne more priti na svoj račun. Zaradi tega je pred kakšnimi

14 dnevi uvedlo pri odkopu akord ter na mesto dotedanje urne mezde določilo 2,50 Din za vagonček odkopanega materiala. Pri vsem žilavem naporu pa pri takšni ureditvi mezd zaposleni v 10 urah niso mogli priti vsaj na 20 Din zaslužka. Po nekaj dnevih akorda so delavci zaradi tega izjavili, da tako ne morejo delati. Podjetje je samo uvidelo, da je nagrada za akord premajhna, in je obljubilo, da bo posle akordantom, ki sami ne dosežejo tolikšne produkcije, k akordni postavki doplačevalo še razliko, tako da bo mezda pri odkopu dosegla minimalno 25 Din. Delavci so se s to ponudbo zadovoljili in se vrnili na delo, vendar pa še zmerom zahtevajo mezdo, ki so jo imeli sploščka, namreč 30 Din za 10 ur. Izvolili so posebno deputacijo, ki bo njihove želje tolmčila pred vodstvom podjetja in pri poklianih instancah.

Stiska delavcev v strugi Ljubljance je toliko bolj razumljiva, če pomislimo, da zaslužijo delavci, ki so zaposleni pri raznih zaslih delih iz sredstev bednostnega sklada, najmanj po 3 Din, pri boljših opravilih tudi po 4 do 4,50 Din, stalni mestni delavci v Ljubljani pa prejemajo celo po 6 in 7 Din na uro. Pri tem gre pri vseh teh zaslih delih zmerom za mnogo lažje opravke, kakor je delo pri odkopu v strugi. Poleg mezde v denarju bo mestna občina za to poletje, ko zavzemajo dela malo širši obseg, uvedla tudi posebne kuhinje, v katerih bodo delavci prejemali brezplačna kosila. Pri takšnih razmerah je razumljivo, da si delavci v Ljubljani dandanes ne žele več takozvane »redne« zaposlitve, temveč rajši čakajo, da pridejo na vrsto pri bednostnem fondu, ki jim nudi, čeprav je namenjen samo za podporo, vendar vsaj malo dostojnejši zaslužek. Zavaljo tega pa tudi upajo naši brezposelni delavci, da se bodo čimprej pričela napovedana regulacijska dela v Malem grabbu, pri katerih bo našlo kruha okrog 100 najsiromašnejših družinskih očetov.

uspešna kulturna in tujsko-prometna propaganda.

Večer je zbral esperantiste v dvorani Grand hotela k zabavnemu večeru. Spored je bil prav srečno izbran in je združil recitacije, glasbo in šaljivo snov v pester šopek.

V ponedeljek so bile delovne seje esperantistov akademikov (Zagreb), učiteljev (Golobci, Jesenice) in delavcev (Novi Sad). Popoldne je demonstriral čehoslovski učitelj g. Bartoušek moderno metodo za poučevanje esperanta, tako zvano »Če« metodo, nakar je bil kongres zaključen.

R. R.

Sprejemi pri podbanu

Ljubljana, 12. junija AA. Pomočnik ban dr. Pirkmajer v petek 14. t. m. zaradi uradne odsotnosti ne bo sprejemal strank.

Vremenska napoved

Vremensko stanje 12. t. m.: Ciklon nad zapadno Evropo do črte Trst-Dunaj-Gdansk, kjer prevladuje pretežno oblačno vreme z dežjem in nevihtami. V območju Sredozemskega morja jasno z visoko temperaturo. Največja vročina v Jugoslaviji, minimum Mrzle Vodice 9, maksimum Mostar 26.

Novosadska vremenska napoved za četrtek: Ohlajenje in pooblačenje z nevihtami in dežjem, na severu, vedro in toplo na jugu.

Zagrebska vremenska napoved za danes: Postopno bolj oblačno, ponekod morda padavine, vroče.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Ponekod oblačno, sicer pa jasno. Temperatura se bo dvignila.

Strašne posledice poplave ob Muri

V dveh tednih je povodenj uničila vso rast — Prebivalstvu grozi glad

Lendava, 12. junija

»Jutro« je že poročalo o poplavih ob Muri, ki so prizadele prebivalstvu nepopravljivo škodo. Opustošenje pa je bilo hujše, kakor se je prvotno mislilo. Še le zdaj, ko je nastopilo lepše vreme in je voda odtekla, se vidi, kako ogromno škodo je napravila poplava obmurskemu prebivalstvu. Ljudstvo se spominja večjih in bolj grozečih poplav, vendar pa ne pominja primera, da bi poplava trajala tako dolgo kakor tokrat. Zdaj je trajala preko dva tedna in v tem času je voda uničila vse, kar je dosegla.

Pogled na poplavljeni polji in travnike je žalosten. Povsod je videti samo blato, brez zelenja. Obupen je položaj za tiste družine, ki imajo vso zemljo ob Muri. Te so danes brez vseh sredstev in jim grozi glad. Ljudje bi znova sadili krompir in bolj grozeči poplavi, vendar pa ne pominja primera, da bi poplava trajala tako dolgo kakor tokrat. Zdaj je trajala preko dva tedna in v tem času je voda uničila vse, kar je dosegla.

Človek srečuje v obmurskih vaseh le žalost, jok in obup. Naplavljeni blato in gnitje rastlin povzročata silen smrad. Obstaja tudi nevarnost razširjenja kužnih bolezni. V tem pogledu sta potrebni vsa pozornost in opreznost, da ne bo nastopilo kaj hujšega. Prav tako pa je nujno potrebna pomoč prizadetemu prebivalstvu. Narod pričakuje, da mu bodo poklicani čimprej z vsemi sredstvi prispejli na pomoč. Najprej je nujno potrebna preskrba prebivalstva s hrano. Najbolj prizadetim je treba tudi nuditi možnost zaslužka in vse prizadete oprestiti raznih javnih dajatev.

Tudi Dunav poplavlja

Novi Sad, 12. junija

Že šest dni se neprestano zvišuje vodovje Dunava, ki je sedaj doseglo že isto višino kakor leta 1926., ko so bile na velikem področju katastrofalne poplave. Pri Apatinu je bilo vodovje večerj že za 6,40 m nad normalo. Od Apatina navzdol so vsi nasipi pod silnim pritiskom ogromne količine vode, vodovje pa se je razlilo tudi po velikih kompleksih, na katerih so nasadi

popolnoma uničeni. Leta 1926., ko so bile velikanske poplave, je bilo dunavsko vodovje pri Apatinu za nekaj centimetrov nižje, kakor je sedaj. Da v zadnjih 24 urah ni prišlo do prebojev nasipov, se je treba zahvaliti samo ojačenju nasipov, ki je bilo izvedeno lani in predlanskim. Ker pa je ponekod material nasipov še precej svež, navdajajo tudi strokovnjake zle slutnje, da bi mogli nasipi popustiti pod pritiskom silnega vodovja.

Pri Vukovaru na levi obali Dunava je poplavljen velik področje vse do nasipov, ki še kljubujejo navalu vodovja. Nasipi so tam čvrstjeji tudi zaradi tega, ker je prostor med njimi in strugo gosto nasajen z vrhami. Voda je vdrla tudi v Vukovar ter se razlila po nekaterih ulicah. Tu di glavna ulica Novega Vukovara v bližini novega betonskega mosta preko Vuke je pod vodo.

Vznemirljive vesti prihajajo tudi iz Al-maša, kjer se Drava izteka v Dunav. Drava je preko noči silno narasla ter se razlila po velikih pašnikih in gozdovih. Pod vodo je tudi velik otok, s katerega so se v zadnjem hipu rešili s čolni pastirje in veliko čredo. Prebivalstvo na obrežju od Apatina do Vukovara je v največjih skrbih. Nasipe čuvajo noč in dan straže, kmetje pa spravljajo žirno na varno ter se pripravljajo na beg. Pri prvem predoru nasipa bo velika poplava neizbežna.

Vremenska nasprotja

Danes, z Antonom Padovanskim, bo minulo teden dni, odkar je posetila naše kraje poslednja vlažna depresijska struja ter sprožila tu pa tam slabotnejše nevihte. Ze naslednji dan, minuli petek pa se je nad vso južno Evropo učvrstil anticiklon ter raz vedro nebo razlil na zemljo preobilico dolgo zaželenega solca. Naglo je pred prazniki narasla temperatura in o binkošti smo se naenkrat znašli v prav vročem poletju.

V vsej južni Evropi se je na široko zjasnilo. Iz razgreda bazena Sredozemskega morja in severnega pušinskega dela Afrike je pritisnil v naše pokrajine vroč zrak. Na binkoštni ponedeljek je dosegla Ljubljana letošnje rekordno toploto: 29,8° v senci. Še krepkeje je pritisnila vročina v

torek, ko je živo srebro doseglo v Ljubljani 30° v senci.

Kakor le redkokdaj v letu se je bočilo v turek nad vso Jugoslavijo popolnoma jasno nebo. Z jugozapada je krepko pritisnil topli veter, ki naglo suši zemljo. Stanje vlag v zraku je zato krepko upadlo. Ljubljana je n. pr. danes ob 14. zabeležila komaj 41. Beograd 40 odstotkov vlage. Temperatura je sicer v Sloveniji danes za spoznanje odnehala, ali še krepkeje je narasla v velikem delu notranjosti države. Zagreb in Sarajevo sta beležila 33, Beograd in Skoplje 34 stop. C. Prav vroče je tudi ob morju, kjer je blagodejni vpliv morja moral podležiti pritisku vročega pušavskega zraka. Split je imel v senci 31 stopinj.

Zaradi toplega vetra in vročih solčnih pripek so tudi nočne temperature visoke. Minimalna toplota je v Ljubljani pressegla 17, v Zagrebu 16, Beogradu in Splitu celo 22 stopinj. Vsekakor je začetek rožnika letos pravo nasprotje lanskemu in predlanskemu, ko nas je ob precej hladnejšem vremenu zalival izdaten dež.

Vendar ni bila vsa Evropa deležna toliko solčne blagodati ko naš prav poletni jug. Paradoksnost sta že zgornji poročili o poplavih ob Muri in Dunavu v času, ko se boči nad vso državo brezoblačno nebo. Minuli teden, ko se je namreč razvil na jugu Evrope krepak anticiklon je bilo severno območje Alp in vsa severozapadna celina tja do Skandinavije pod vplivom vlažnega ciklona, s središčem nad Britanskimi otoki. Zdaj pa zdaj se je odtod poglavalna nova depresija na vzhod, ki ji je pa anticiklon južno od Alp preprečil, da bi se razvila v naše pokrajine.

Alpske dežele, v severnem delu visoke gorovja pa so bile deležne pogostih neviht in obilne moče. Mnogi kraji beležijo nad 60 mm dnevnih padavin. Zaradi tega in naglo kopnečega snega v visokih gorah so reke iz severnih alpskih dolin visoko narasle. Mura in Dunav, ki zbira vodo iz severnih in osrednjih Alp sta povzročili v spodnjem delu občutno škodo, medtem ko so vse naše reke, nad katerih poročjem pripeka že teden dni vroče sonce, obdržale svoje nizko stanje. Dokaz več, kako je tudi v tem pogledu naša država lahko podvržena hkrati večim vnanjim vremenskim činiteljem iz raznih smeri.

Ali nisi še nič trudna od pranja perila?

„Kaj še. Zakaj naj bi pa bila trudna? Poglej samo, koliko sem že oprala!“

„Zares hvale vredno! V tako kratkem času! In kako je postalo perilo lepo belo.“

„Da, tu se zopet enkrat vidi, kako potrebno je, da se perilo namoči v raztopini ženske hvale. Ali nisi videla na vodi, v kateri se je namakalo perilo, kako se je nesnago čez noč razkrojila? Seveda, potem ima Schichtovo terpentinsko milo lahek opredek! Ta način pranja je brezdvomno najboljši.“

SCHICHTOVO

TERPENTINOVNO MILO

... in za namakanje ženska hvala

Aretacije zaradi domžalskega umora

Ali je zločinec žrtev najprej zastrupil?

Domžale, 12. junija
Nasilna smrt Marije Penkove je za zdaj še ostala zavita v koperno skrivnost, čeprav se pomaloma že odpirajo obrisi zločina, ki kažejo v povsem določeno smer. Sodna komisija, ki se je včeraj popoldne pod vodstvom sodnika Zupančiča z Brda sestala v Dobu, z obdukcijo preperlega trupla sicer ni mogla odkriti kakšnih znakov nasilja, a dva in pol metra dolgi, surovi jelov vrh, ki je bila nanj mrtva Penkova privezana z vrvmi, več ko zgovorno priča, da je bil izvršen umor.

Eno izmed najvažnejših vprašanj, ki zanimajo preiskavo, je vprašanje, kje in kdaj je bila nekdanja premožna Amerikanka, zdaj preužitkarica in beračica umorjena. Kakor kaže sled, je Penkova odšla 27. februarja skozi inšanske vasi proti Beričevemu ob Savi. Rača, ki so v nji naposled našli truplo umorjenke, pa teče prav mimo Podrečja, njene domače vasi. Po vseh znakih sodeč je bila Penkova umorjena torej v neposredni bližini svojega doma. Kakor smo zabeležili, je Penkova iz sramu pred sosedi zmerom odhajala na prosjačenje na

vse zgodaj zjutraj in se je prav tako zmerom vračala pozno zvečer. Tako je lahko tudi tokrat neopaženo prišla do svojega doma, a prav tako neopaženo je morilec izvršil zločin nad njo. Sodna komisija je vzela iz trupla želoce, da ga kemično preiščejo, ker ni izključeno, da je bila zastrupljena, preden jo je morilec vrnil v vodo.

Včeraj in danes je bila žandarmerija pod vodstvom komandirja g. Skoka ves dan na nogah, da pride zločincem, ki jih je bilo po vsej verjetnosti več, na sled. V sporazumu s preiskovalnim sodnikom so orožniki davi aretirali več oseb, katerih imen pa v interesu preiskave danes še ne moremo javiti. Kakor kaže, se pravim morilec izvrši tudi mesto v Rači, kjer je bilo truplo najdeno. V vodi so našli okrog 30 kg težek kamen, nad njim pa dva kosa debele žice — corpora delicti, s katerimi je skušal morilec skriti truplo na dno potoka, a se je žica razvezala in je zločin prišel na dan.

Nova Margareta v »Faustu«

Gounodova opera »Faust« pod muzikalnim vodstvom dirigenta Antona Neffata obeta postati jako zanimiva zaključna predstava tekočih sezon. V režiji g. Primožiča, ki poje partijo Mefista, z g. Gošićem kot Faustom, nastopi prvič v naši operi ga. Ljubica Karena, naša rojakinja. Bila je učenka pri mojstru Betettu, ki jo je poslal h komorni pevki Elizi na Dumaj. Tam je študirala leto dni, ko pa je njena učiteljica umrla, je odšla na nadaljnji študij v Berlin k dr. Konradu Zawilovskemu.

Nastopala je v berlinski »Komische Oper« in na koncertih. Priredila je tudi jugoslovanski večer, kateremu je prisostvoval minister Balugdič, nadalje člani poslaništva in druga publika; imela je velik uspeh. Gospa Karena ima naštudiran jako obsežen repertoar najrazličnejših oper: Tosca, Aida, Leonora, Santuzzo, Giocondo in tudi lirčne partije: Neddo, Mimi, Butterfly, Farnino, Elzo. Naša operna publika bo gotovo z veseljem pozdravila našo rojakinjo na deskah našega odra.

Žena in hči sta ga zadavili

Niš, 12. junija

V Kastrati v niškem okrožju sta premožnega kmeta Mihajla Veličevića na okruten način umorili njegova žena in hčerka. Veličević je bil velik skupuh in je zaradi tega tudi njegova družina mnogo trpela. Te dni je mož praznoval svojo krstno slavo in je bila njegova hiša polna gostov. Slavljenec je tokrat zatajil svojo skopost in je tudi sam pridno segal po jedi in pijači. Gostili so se pozno v noč in nekateri gostje so še ostali v hiši, da bi naslednji dan nadaljevali gostijo. Tudi

Novi upravnik glavne pošte v Ljubljani

Ljubljana, 12. junija

Za upravnika glavne pošte v Ljubljani je s kraljevim ukazom imenovan inspektor g. Vinko Janežič. Kdor ga pozna po značaju in sposobnostih, vé, da je prišel pravi mož na pravo mesto.

Domžalčan je. Rodil se je 1881. Gimnazijo je študiral v Ljubljani. Zamikal ga je vojaški poklic in je študiral vojaške vede v Mariboru, Lvovu in Bratislavi. Od 1901 do 1910 je bil aktiven častnik sanitetne čete, in sicer je do 1906 služil v Ljubljani, potem pa 4 leta v Przemyslu, kjer sta s pokojnim generalom Maistrom kot vrstnika in rojaka prebila mnogo prijetnih dni. Skušala sta ustanoviti krožek slovenskih častnikov, ki jih je bilo v trdnjanskem mestu Przemyslu precejšnje število. Leta 1910 je prestopil v pošto službo in je bil dodeljen pošti v št. Petru na Krasu, po dveh letih pa je bil prestavljen v Ljubljano, kjer je odletel stalno v službi. Seveda, svetovna vojna ga je držala v svojih krempljih od početka do prevrata. V novi državi je bil 1920. pol leta v poštmenem ministru, potem je bil do 1926 zaposlen v ljubljanski poštni direkciji, od takrat dalje pa je ves čas na ljubljanski glavni pošti, katere vodstvo je zdaj poverjeno njegovi spretnosti in izkušnosti.

Poštne osebe cenijo v njem zvestega pobornika za stanovske pravice, saj je v strokovnih organizacijah deloval posebno v letih po prevratu. Bil je predsednik društva poštarjev-maturantov in podpredsednik Zveze poštarovskih organizacij. Tudi političnega in kulturnega dela ni nikoli pušal ob strani, bil je predsednik političnega odseka Sentjakobskega gospodarskega in izobraževalnega društva in odbornik organizacije JNS za Kolesarje. Ko je še služboval na Krasu, je pomagal ustanoviti šentpetrski Sokola in je seveda še v enomer zvest sokolski ideji. Pred dvema letoma je bil pozvan v ljubljanski mestni svet, kjer deluje v raznih odsekih. Zelimo gospodu upravniku mnogo uspehov!

Požig iz politične mrznje

Dobova, 12. junija

Po razvitju prapora gasilske čete v Velikem Obrežu je nastal v vinogradu okraj Sotle požar. Posestniku Zajcu je začel goreti vinski hram. Bilo je takoj očitno, da je hram zažgala zlobna roka. Lstiek, pribit na enem izmed stebrov vinogradeve ograje, je to domnevo potrdil. Na listku je bilo zapisano, da je požig maščevanje za to, ker je posestnika Zajca brat Tone sprejel kot praporočak prapor z jugoslovanskimi barvami v svoje varstvo. Orožniki iščejo zločince.

Sploh so po zadnjih volitvah grožnje s požigi in nasilji prav pogoste. Bog pomagaj zaslepljenemu, ki prav gotovo ne delajo v svojo korist. Potrebna je večja občestnost oblastev.

Ena stavka končana, druga začeta

Tekstilno delavstvo v borbi za pravičnejši zaslužek

Maribor, 12. junija

Poročali smo o odpustu velikega števila delavcev tik pred velikonočnimi prazniki pri mariborski tekstilni tvornici Schonsky in drug. Odpušeni delavci so bili sicer sprejeti nazaj, toda z 10 odst. zmanjšanimi mezdami. Tisti, ki niso hoteli pristati na znižanje, so bili odpušeni, ostali pa so se borili za zboljšanje svojega gmočnega položaja.

Te dni je bilo znova odpuščeno večje število delavcev, razen tega je sledila odpoved službe vsem ponoči zaposlenim delavcem. Zaradi vsega tega je sinoči po 22. uri izbruhnila stavka. Pogajanja so v teku. Stavka blizu 500 delavcev, ki se borijo za obstanek in človeškega dostojanstva vreden zaslužek. Upati je, da bo s posredovanjem oblastva prišlo do sporazuma. Pri-

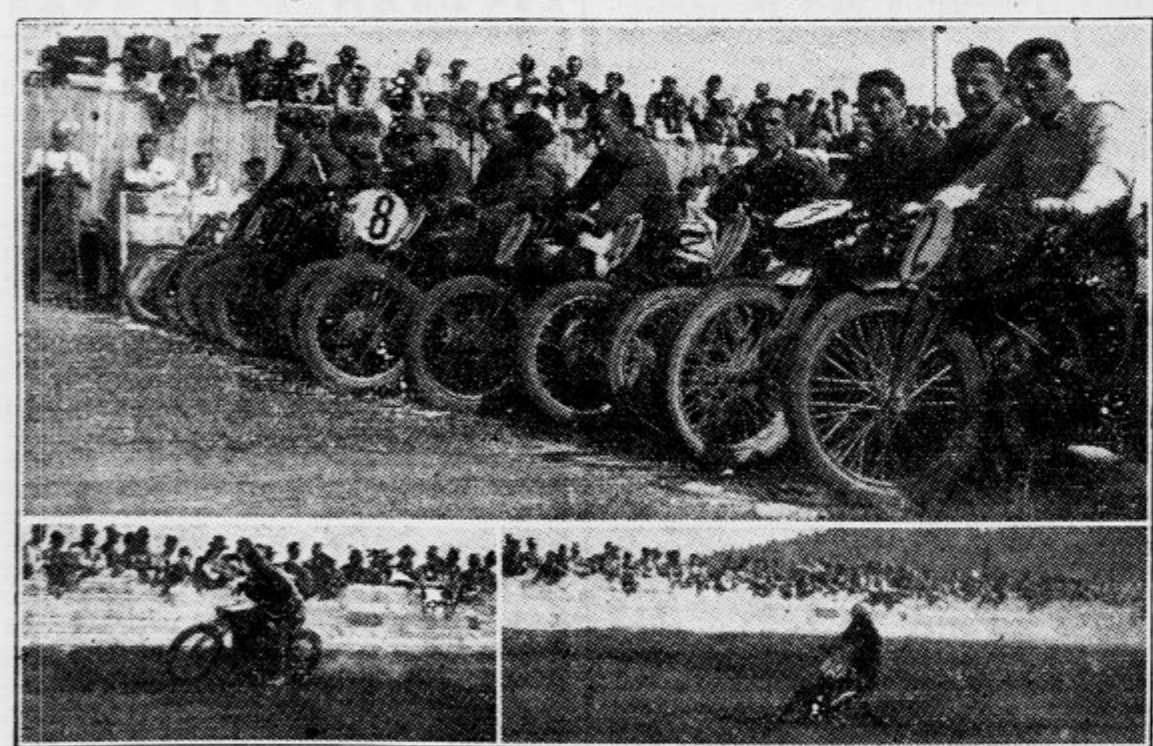
bližno 15 odstotkov stavkocaknega delavstva dela.

Kočevje, 12. junija.

Boj je končan. O meznem sporu v tekstilnem podjetju »Triglava« v Kočevju je »Jutro« ponovno poročalo ter baš pred meznim razpravo na podlagi iz Kočevja poslanih meznih listkov tudi orisalo položaj delavstva. Po 16 dneh je bila solidarna stavka končana in podjetje je podpisalo kolektivno pogodbo. Na pogajanjih je bilo tudi sklenjeno, da se zaradi stavke ne bo nikogar preganjalo in da ne bo nihče odpuščen zaradi preureditve dela z dvostolnega na tristolni sistem. Sprejelo se bo tudi osem delavcem, ki so bili po 14. maju odpuščeni. Po sklenjeni pogodbi je delavstvo doseglo izvajanje zakonitih določil o zaščiti delavstva in minimalno mezo.

Motorne dirke na Hermesovem dirkališču

Z zgraditvijo dirkališča na sportnem prostoru ŽSK Hermesa v Šiški, je motociklistični sport po nekaj letih zopet oživel. Hermes je priredil že več dirk in je z lepim programom izpolnil tudi oba binkoštna praznika. Poleg naših tekmovalcev so se dirke udeležili tudi znani zagrebški sportniki, ki so z napetim bojem nudili oba dneva številnim gledalcem izreden sportni užitek. Skrajni na desni je Janko Šiška

(MK Ilirija), ki je dosegel največ prvih mest. Slika zgoraj kaže tekmovalce pri pozdravnem krogu, spodaj pa juniorja Vitala Seuniga (SK Hermes) in Mariborčana Hinka Ceriča v ovinku. Prvi je z navadnim turnim strojem dosegel nenavadno lepe uspehe, drugi pa je pokazal lepo tehniko, ki je prišla do veljave v ovinkih in mu priborila tudi več zmag. Podrobni rezultati so bili v ponedeljskem »Jutru«.

Tatvine špirta v pivovarni Union

Aretacije in preiskave, škode okrog 40.000 Din

Ljubljana, 12. junija

Na binkoštno soboto so bile v Zgornji Šiški in v Smartnem ob Savi izvršene razne policijske aretacije, zvezane tudi s temeljitimi hišnimi preiskavami pri nekaterih osumljenih, ki so bili v zvezi s tatvinami špirta v pivovarni »Union«. Baje so aretacije povzročile ponekod senzacijo, ker so v tatvine zapleteni razni interesi za nakup čistega špirta, potrebnega za produkcijo žganja, zlasti onega zloglasnega »zelečnega«. Iz pivovarne so iztihnapijali špirt v steklenicah, kakor tudi v pločevinastih posodah. V prometu se kupuje čist špirt na debelo po 40 Din liter, pri nepoštenih

dobaviteljih pa je bil seveda polovico cenejši.

Policija je v Zgornji Šiški in v Smartnem ob Savi odkrila zaloge steklenic raznih oblik, zlasti mnogo slatinskih in pivovarniških, pa tudi takih za kolinsko vodo. Vsa zaplenjena roba je bila danes razstavljena v pisarni državnega tožilstva, kot »corpus delicti«. Bilo je tako, kakor da se je pisarnar spremenila v domačo lekarno. Pri neki osumljenki je policija našla kaseto, v kateri je bilo v gotovini in v hranilnih knjižicah okoli 30.000 Din. Dosej je policija izročila v preiskovalne zapore okroglega sodišča 5 oseb, med njimi dva brata, ki sta kradla v pivovarni špirt, dalje neko osebo, ki je špirt prikrivala in 2 osebi, ki sta vodili trgovino z ukradenim špirtom. Za koliko je pivovarna oškodovana, še ni ugotovljeno, gre pa za približno 40.000 Din. Aretiranci so pred policijo priznali svojo krivdo. Preiskava se nadaljuje.

Naročite — čitajte

„ŽIVLJENJE IN SVET“

Logarska dolina — rešena!

Vsem bo še v spominu lani obnovljeno hudo kresanje na žive in mrtve po časopisih zgolj zaradi imena »Logarske doline«, ki ga je hotel dr. Jože Glonar na vsak način zvečiti v »Logarjevo«. Po njegovi želji je nastala splošna zmeda. Turisti res niso več vedeli, kako naj pišejo in govorijo: Logarska ali Logarjeva, sole ne znale, kako naj uče deco. — Seveda pa se je začelo nagibati javno mnenje (posebno pri juristih) kmalu očitno bolj na učenega dr. Glonarja stran in ker brez politike pri nas nikogar in nikakor ne gre, se je tudi kaj kmalu izcimil iz tega krajevnege imena »politikone«, tako, da je pisalo eno časopisje »Logarska«, drugo pa že dosledno »Logarjeva«.

Tako je tudi ostalo, čeprav sem bil lani dne 18. IX. točno in jasno ovrgel dr. Glonarjeve trditve (gl. Jutro št. 214, »Logarjev lintern panane«) z d o k a z o m iz leta 1862! To je sicer založilo, da je prelivanje tinte po časopisju »na debelo« sicer nehalo, toda po revijah še ne. Dr. Glonar je čutil potrebo, da se me še nekajkrat privoči in da še enkrat poudari: da je naziv Logarska dolina — nezmisl!

Čisto prepričan sem, da tudi danes objavljeni dokaz iz leta 1824-25, ki ga doprinaša Joka Žigon v »Slovenec« (št. 132 z dne 12. junija t. l.) pod naslovom »Pozabljeni Slomski rokopi« v Kulturnem obzorju pri dr. Glonarju ne bo nič izdal in ga tudi avtoriteta samega Slomska ne bo motila, da ne bi gonil svoje lajne dalje. Upam pa, da bo pri vseh drugih, ki na »Slomska« kaj dajo, ta njegov najstarejši dokument zadostoval, da bodo odsilhal po njem pravilno pisali in govorili le Logarska in ne Logarjeva dolina.

Radoj Badjura

Tel. 21-24 ELITNI KINO MATICA Tel. 21-24

GLOBOKO ZNIZANE CENE

Danes ob 4. in 9.15 uri zvečer JOANA CRAWFORD v sijajnem filmu

PRODANA VENERA

Nov Paramountov žurnal

Domače vesti

Jelovnik

Pod ljubeznivim zaglavjem »Mi mislimo za vas« čitamo v nekem beograjskem dnevniku naslednji, čisto sveži jelovnik za tekoči teden:

Sreda: Govedja supa sa flekicama, punjene kolerabe, prelivane mileramom, itd. Četrtek:.... Pileci ajmokac, rizibizli... Petak: Rotkvice sa puterom kao predjelo — šnicle od krompira i sos od paradajsa — kuh od limuna... Subota: Telečje šnicle šne nokie... Nedelja: Pohovano pile... štrudla od trešanja. Ponedeljek: Čorba od paradajsa — svinjske karmenadje, itd. Utorak Čorba od milerama — za enkrat dovolj.

Nikakor pa tega jelovnika ne ponatiskujemo za naše gospodinjice, marveč za jezikoslovne sladokusce.

• Pisarna Odbora za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Ureditelj v Ljubljani je razposlala nekaterim šolam opomine za nakazilo nabranih prispevkov za postavitev spomenika. Pisarna je ugotovila naknadno, da od nekaterih šol še ni prejela seznamov šol, ki so prispevke že odposlale. One, ki prispevkov doslej še niso nakazale, prosimo, naj jih pošlejo na odborov poštni čekovni račun 11.200.

• G. ban dr. Dinko Puc v petek dne 14. t. m. ne bo sprejemal strank, ker bo službeno odsoten.

• Mednarodno priznanje našim zdravstvenim ustanovam. V Ženevi se je vršil od 3. do 8. t. m. II. mednarodni kongres higijenske dela in ustanov. Udeleženci kongresa so zastopali 45 držav. Jugoslavijo je zastopal naš vicekonzul v Marseilu, Dušan Drasković, ki je svojemu poročilu dodal tudi izveštja našega centralnega higijenskega zavoda in zveze naših zdravstvenih zadrug. Vsi udeleženci kon-

stični kongres, da bi članom stavili na razpolago svoje osebnostne avtomobile za namen kongresa v dnevi 28., 29. in 30. t. m. predvsem za prevoz različnih odličnih gostov. Avtomobilski klub je uverjen, da se bo članstvo, če le možno, radevolje odzvalo temu pozivu. Člani naj javijo svojo pripravljenost bodisi tajništvo kluba ali pa neposredno pripravljatelju odboru za evharistični kongres v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7a-II.

• Vožnja po desni strani na Koroskem od 15. t. m. dalje. Da bi se preprečili morebitni neopazumi, sitnosti ali celo nezgode na potovanjih v Avstrijo, obvešča Avtoklub v Ljubljani svoje članstvo in vse ostale vozače motornih vozil, da se uvede v noči od 14. na 15. t. m. in sicer točno ob polnoči na Koroskem in vzhodnem Tirolskem vožnja po desni strani, prehitovanje po levi, torej enako kakor pri nas v Jugoslaviji in Italiji. Od tega dne dalje je razdeljena Avstrija v pogledu vozne smeri v dva dela: Tirolsko, manjši del Solnograške (v zapadnem Tirolskem in tem delu Solnograške se je vozilo že od sedaj po desni strani) in Korosko, kjer se vozi po desni strani, ter v ostale pokrajine — ostali del Solnograške, Nizje in Gornje Avstrije, Dunaj in Štajersko, kjer se vozi še nadalje po levi.

Lepota in toplina. LUTZ
• Cenena potovanja po Čehoslovanskem. Uprava čsl. železnice dovoljuje tujim obiskovalcem od 15. maja do 31. oktobra 60 odstotni ali dvestotniški popust pri najmanjšem šestdnevnem bivanju za direktno ali krožno povratno vožnjo. Nakaznica, veljavna 60 dni, se dobi pri vsakem postajnem ali prometnem uradu na podlagi potnega lista in voznega lista za vožnjo iz obmejne postaje v CSR. Kdor želi podrobnejši pojasnili, jih dobi pri potniških uradih ali direktno pri konzulatu CSR v Ljubljani.

• Gospodarska kriza je vzrok splošnega varčevanja. Mnogi varčujejo brez stvarnega razloga enostavno pod pritiskom splošnega varčevanja. Kdor kupuje dražje in boljše blago, ne razpaja, temveč stedi, ker ima od boljše blaga več ko več koristi. Če kupujete miko, nikar ne zahtevajte najcenejše vrste, temveč kupite ono znamko, o kateri ste prepričani, da je v resnici dobra. Mnogi kupujejo Albusovo miko, ker so popolnoma prepričani, da je vedno enako dobro.

• Umri je včeraj v šmartnem ob Paki priključeni in splošno spoštovani nadučitelj v p. g. Simon Škrablj v 91. letu starosti. Pogreb bo jutri ob 9. dopoldne v šmartnem ob Paki. Pokopnik bo obhramljen blag spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

• Nad rovi zeniškega rudnika se podirajo hiše. Na levi strani reke Bozne na vzhodni Katuna sta vasi Podbrežje in Strmkos. Hiše teh dveh vasi so raztresene ob industrijski železnici zeniškega rudnika. Iz teh vasi je boj za obstanek že mnogo prebivalcev uvrstil med rudarje, nekateri pa se še vedno bavijo s poljedelstvom. Kmečko gospodarstvo in življenje pa je v tej, nekdanji rodovinski pokrajini zapisanu poginu, zakaj deformacija tal in usihanju izvirkov vode se pridružijo zaradi podzemskih rudniških rogov tudi razpadanje vaskih hiš. Mnoge hiše so že razpadle, ostale pa podpirajo prebivalci s tramovjem in kamenjem, da bi se nekdanji obvarovali svoje domove. Odkodnina je bila zahtevana še pred leti in ker to vprašanje še ni rešeno, je prebivalstvo obeh vasi zaprosilo poštenca za zeniški srez za nujno intervencijo. Poštenec bo svojo interpelacijo v skupščini podprl s slikami vseh podprtih in poškodovanih hiš.

• Za izgubljenim mutcem. »Jutro« je pred nekim časom poročalo o čudaškem mlademu mutcu, ki je nekje pri Semberjah pod Ljubljano stopil v čoln in se brez vesel spustil po Savi, da bi bil našel v vojni prav gotovo smrt, če za ne bi bil o pravem času potegniti ljudje, ki so tam blizu delali na polju, na suho. Ker mutec ni imel nikakih listin pri sebi in tudi ni mogel dati nikakih pojasnil, je ostala njegova identiteta policijski izprava neznana, s katero ničesar ni zagrešil, je bil izpuščen. Na časopisne vesti pa se je sedaj javila njegova mati, posestnica Liza Potoknica v Slatini pri Rogatcu v šmarnskem okraju, ki je v silnih skrbah za svojega sina. Fantu, ki mu je 22 let, je ime Karel, in ker ni gluh, se odzove, če ga kdo pokliče po imenu. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči zaškrbljeni materi.

• Velika poveljstva v vaški hranilnici. V Veprovu v somborskem okraju posluje zadruga hranilnica že 50 let ter je imelo ljudstvo v ta svoj zavod največje zaupanje. Nedavno pa je pregled hranilniškega poslovanja razkril velike zlorabe. V sleparskem poslu sta se že leta 1926. združila blagajnik Nuss in knjigovodja Straub, ki sta vlagateljem vloge sicer točno vpisovala v vložne knjižice, nista pa jih beležila v knjige denarnega zavoda. Dokler hranilnica še ni bila pod zaščito, izplačevala zahtevane zneske. Doslej so ugotovili, da sta poveljstva blizu 900.000 Din. Izključeno, da je škoda še znatno večja. Pred sodiščem se bodo morali zagovarjati seveda tudi vsi člani načelnika in nadzorstva hranilnice, ki so podpisovali ponarejene bilance.

• Sleparski agent. Po Mežiški in Dravski dolini in najbrže tudi drugod je pot-

val v zadnjem času neki potnik, ki se je izdal za zastopnika novosaške tovarne sukna »Silesta« ter sprejemal od ljudi naročila in tudi akontacije na naročeno blago. Neki oškodovanec iz Guštanja se je obrnil na tvrdo v Novi Sad, ki sporoča, da je mož, ki potuje v njenem imenu, nevašen slepar, zakaj trdka sploh ne pošilja po svetu svojih agentov, ker ima svezve samo s obrtniki.

• Gospodinja šola »Mladica« v Ljubljani priredi šolski tečaj za pripravo senjave in sadja. Vpisovanje bo 14. in 16. t. m. na Mladiki, Šubičeva ulica 9.

• Putnikovi avtobusni izleti. Logarska dolina 18. in 20. junija. Cena 125 Din. Opatija 23. junija 195 Din. Prijave za Opatijo sprejema »Putnik« v Ljubljani do 19. junija.

ZURANKREMO

masirana koža postane v dveh urah na solncu temno rjava, lepa gladka in mlada 5309

• Razprava o zagonetnem umoru. Pred okrožnim sodiščem v Požarevu se je začela razprava zaradi zavrtnega umora požarevskega zdravnika dr. Stanjoja Milivojevića, ki je bil pod pretežno nujne zdravniške pomoči 4. decembra 1933. izvaljen v okolico, kjer so ga drugo jutro našli mrtvega, strašno razmesarjenega s sekiri. Dolgo časa so bile vse poskušnje za zavrtnimi morilci brez vsakega uspeha, naposled pa so nek drugi zločin in med njimi tudi umor nekega okoliškega kmeti privedli na sled. Med obtoženci je tudi bivši tajnik neke okoliške občine, ki je po navedbah obtožnice iniciator umora. Obtoženci zanikajo vsako krivdo.

• Drugi Putnikovi avtobusni izleti v Brukeles bo od 1. do 12. julija. Cena 4135 Din za osebo. Prijave do 24. junija.

• Počitnice v Angliji za mladino, glej mali oglas.

• Tovarna JOS. REICH sprejema mehke in škrobno perilo v najlepšo izdelavo.

Pride
CLAUDETE COLBERT
v sijajnem filmu
30 DNI JE BILA
PRINCESA

Iz Ljubljane

u— Spored javne produkcije gojencev šole Glasbene Maticice, ki bo drevo ob četrta na 7. filharmonični dvorani. Na klavirju zaigra Levanič Eleonora Wilimova »Vedno zvonjenje« in »Pritlikavost«, Volavšek Dušana pa 3 skladbe iz »Lutkovskih«, ki jo je napisal Klička. Za tem zaigra na čelu Lenart Franc Sulzerjevo »Sarabando« in Henriquesovo »Humoresko« na klavirju ga spremlja Hrašovec Silva. Susteršič Vera zaigra na klavirju Schyettevi skladbi »Pomladna pesem« in »Ob potoku«. Milojčević »Srbski ples« za violino in klavir zaigra Bajuk Marko in prof. Jeraj. K. sklepu I. dela izvaja Kobe Peter na klavirju Moskovskega »Serenata« in Boesljevo skladbo »Pirote«. V II. delu pa se izvaja Adamičev melodram »Martin Krpan« pod vodstvom prof. Sonca. Melodram je napisan za deklamatorja (Planček Zoran), mladinski zbor (zbor šole Glasbene Maticice) in klavir (prof. Pavel Šivic). V I. delu navedeni gojenci so učenci prof. Šmalceve, dalje prof. Berana. Pavčiča in Jeraja. Podroben spored za 2 Din se dobi v knjigarni Glasbene Maticice in od 6. ure dalje v veži filharmonične družbe.

Upraviteljstvo hiš

posestev itd. prevzame

TEHNIČNI BIRO

LJUBLJANA, Nunska ul. 17, tel. 27-96
Informirajte se brezobvezno. 5173

u— Vojaška zaprla vseh v Ljubljani bivajočih obveznikov in rez. oficijerjev, ki doslej iz katerekoli vzroka še niso bili zapreženi na Nj. Vel. kralja Petra II., bo v nedeljo dne 16. junija t. l. v vojašnici vojvode Mišića. Zbirališče ob 8. zjutraj v Maistrovi ulici. Pri vstopu v vojašnico je treba oddati prijavnico, ki se dobi do sobote opoldne v mestnem vojaškem uradu na Ambrozevem trgu št. 7-I. Proti omini, ki bi se tudi sedaj ne udeležili zaprla, bo uvedeno kazensko postopanje.

u— Občni zbor JNS za kolodvorski okraj bo v petek 14. t. m. ob 20. v štrajškem hotelu. Članstvo se prosi za polnoštevilno udeležbo.

u— Rusija je v umetnosti tako samozavestna, da nas ob vsakem trenutku preseeneča in navdušuje. Mehkoba izraza, naznanje k metafizičnim privedom, krepak humor, bratec iz elementarnega življenjskega naziranja, so lastni ruski glasbi. »Slogin« zbor bo izvajal danes 13. t. m. v društveni glasbeni dvorani (Ljubljanski Dvor, Pražakova ulica) koncert ruskih zborovskih skladb, resnih in veselih, svetlih in razposajenih. Prilide. Vstopnice v Matični knjigarni.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlažnost v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 0—10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

12. junija
Ljubljana 7, 759,5, 21,4, 65, 0, 2, —, —;
Ljubljana 13, 760,6, 26,6, 41, SW4, 2, —, —;
Maribor 7, 757,4, 20,0, 80, 0, 3, —, —;
Zagreb 7, 759,4, 23,0, 50, WNW2, 2, —, —;
Beograd 7, 760,0, 26,0, 40, 0, 0, —, —;
Sarajevo 7, 762,6, 17,0, 70, 0, 0, —, —;
Skopje 7, 762,0, 24,0, 50, 0, 0, —, —;
Kumbar 7, 761,7, 24,0, 90, 0, 0, —, —;
Split 7, 761,2, 26,0, 60, 0, 0, —, —; Rab 7, 761,7, 26,0, 70, S3, 5, —, —; Rožanska Slatina 7, —, 20,0, 90, SE1, 0, —, —;
Temperatura: Ljubljana 23,5, 17,6; Maribor 29,0, 16,0; Zagreb 33,0, 19,0; Beograd 34,0, 22,0; Sarajevo 33,0, 10,0; Skopje 34,0, 16,0; Kumbar —, 23,0; Split 31,0, 22,0; Rab —, 21,0; Rog. Slatina 29,0, 17,0.

Danes ter vsak torek in četrtek zvečer

KONCERT

na vrtu GRAND HOTELA »UNION«.

Vsako nedeljo popoldne
KONCERT v hotelu Bellevue

Igra orkester vojaške godbe. 5327

u— Združenje gledaliških igralcev se po tej poti vsem, ki so izrazili sočustvovanje ob smrti nepozabnega tovariša R. Zelnika, najtopleje zahvaljuje.

u— Društvo »Tabor« opozarja vse članke in prijatelje društva kakor tudi bralske organizacije na svojo vrtno prireditel, ki bo v prostorih restavracije »Pri levu«, Gosposvetska cesta, v nedeljo 7. junija. Spored prireditve, ki bo obsegal recitacije, slovensko narodno pesem itd. bo pravočasno objavljeno.

u— Vse posetnike nocojšnje III. javne produkcije šole Glasbene Maticice opozarjamo, da se najprvo izvaja Adamičev melodram Martin Krpan. Skladba traja 40 minut, zatem pa nastopijo gojenci klavirskega, violinskega oddelka in oddelka za čelo. Začetek bo točno ob 18.15 v Filharmonični dvorani.

Dober zimski proračun. LUTZ
u— Veseli decil! Ali že pripravljate skirice, vozičke, avtomobile, peščke, osličke, konje in druge živali za veselo dirko na

Zvočni kino Dvor
Telefon 27-30

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer pomorski film

V SVITU ZORE

Vstopnina Din 4.50 in 6.50

Pomladanskem otroškem slavu 20. junija, Atena, Tivoli.

u— Zaradi dekleta obojen na 3 leta. Pred malim senatom je bil obojen zaradi uboja na 3 leta rojbe 24letni Andrej Slapnik iz Zgornjega Motnika. Med njegovim prijateljem Tonetom Grabnarjem in Blažem Straharjem je že dolgo vladalo hudo sovražnost zaradi kmečke krasotice Tončke Klemenove iz Doline. Ponoči 21. aprila sta trčila oba tekmeča na vasi skupaj. Nastal je besedni dvoboj, vnela se je borba za deklet. Vmes je posegel tudi Grabnarjev prijatelj Andrej, ki je s kolom udaril Straharja tako močno po glavi, da mu je prebil lobanjo. Strahar je zaradi otopenja možganov kmalu izdihnil, Andrej pa je romal v zapor. Pred sodniki se je zagovarjal s silobanom.

Iz Maribora

a— Ban dr. Puc v Mariboru. Danes dopoldne prispe v Maribor na svojem potovanju g. ban dr. Dinko Puc.

a— Seja občinskega odbora bo v petek 21. t. m. ob 18. v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu je med drugim razpravljanje o novih načrtih glede preureditve gradu v novi mariborski rotovž.

a— Zaščita zgodovinskega Maribora. Včeraj popoldne se je pričela v mestni posvetovalnici anketa o osnutku pravilnika za zaščito prazgodovinskih, zgodovinskih in umetniških spomenikov. Pravilnik je izšel iz krogov Muzejskega društva in smo nedavno o tem obširno poročali. Včerajšnje ankete so se poleg zastopnikov mestne občine udeležili tudi mariborski arhitekti in zgodovinarji, nadalje zastopniki vseh tukajšnjih kulturnih in umetniških organizacij, kakor občinskega kluba »Brazde«, Umetniškega kluba itd. Do ankete je prišlo, ker so se pokazale nekatere razlike v mišljenju dveh struj, od katerih propagira prva na lokalno sežirno zaščito zgodovinskih in zanimivih stavb ter spomenikov, druga pa naglašala prednost higieničnih, svetlih in raznih ter modernih urejenih poslopij. Izrečeni so bili tehtni in stvarni predlogi, vendar ni še prišlo do končnih zaključkov.

a— Zastopnik angleškega tiska se je mudil predvčerajšnjim v Mariboru. Je to de pisenik »Daily Maila«, g. Črešnik, ki so ga izgnali iz Avstrije. Odpotoval je za nekaj časa v Celje, kjer ima svoje sorodnike.

a— Poziv lovcom, članom SLD, podružnice Maribor. V dnevi ob 30. t. m. do 3. junija se bo vršilo v Ruščuku v Bolgariji lovsko tekmovalno streljanje na glinaste in žive golobe za prvenstvo balkanskih držav. Na to tekmo namerava poslati tudi podružnica SLD v Mariboru svojo ekipo. Zato bo v nedeljo 16. t. m. ob 16. uri na strelišču v Razvanju izbirna strelska tekma na glinaste golobe po predpisih, ki se jih bo uporabljalo v Ruščuku. Vabimo vse lovce, člane SLD Maribor, da se udeležijo te izbirne tekme, ki bo določila člane ekipe. Podrobne informacije se dobijo pri ravnanju Pogačniku, tel. 2101 in dr. Kovačcu, tel. 2281.

a— Večerni promenadni koncert v mestnem parku. Drevo ob 20. do pol 22. ure bo v mestnem parku promenadni koncert vojaške godbe.

a— Ekspertizir dravske banovine, ki imajo že avizirano dobroimetja v jugoslovensko — nemškem krlingju, naj blagovolijo takoj javiti svoj naslov in višino vplačanih zneskov Udrženju ekspertizir v Mariboru, Jurčičeva ul. 8, v svrhu skupnega postopanja in sklicanja ankete.

a— Na enem kolesu po svetu. Svojevrsni akrobat se je pojavil včeraj v Mariboru. To je mlinski pomočnik Ivan Dobovnik iz Nazarija, ki je skonstruiral vozilo na enem kolesu, na katerem je doslej absolviral 300 km dolgo progo.

a— Rokoborba. V ponedeljek zvečer je ostala borba med Nemcem dr. Anderschem in Angležem Mortonom neodločena, dočim je poljski specialist za dvojne nelsonske prijeme Serbinski v peti minuti potlačil mnogo slabjšega Čeha Totuška, židovski mojster Faktor pa v 23. minuti Slovaka Krupo.

a— Prva žrtve letošnjega kopanja v Pečnici je postal 15letni peesnikov sin Ivan Stuber iz Gradenjaka. Pri plavanju je začel v vrtnice, iz katerega se ni mogel več rešiti. Kar ni bilo nikogar v bližini, ki bi mu bil lahko pomagal, je utonil.

a— Enodnevni tečaj za zeleno precepiljanje smarne in za poletna dela v vinogradu bo v ponedeljek 17. t. m. na tukajšnji banovinski vinarici in sadjarski šoli. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18.

Iz Celja

u— Vsi mestni svetniki so podpisali pismo. Kakor smo že poročali, so se mestni svetniki prišli pri banški upravi proti ponovnemu zavlačevanju dela v mestnem svetlu, ker je župan dr. Gorčican kljub soglasnemu sklepu mestnega sveta na seji dne 31. maja in kljub obljubi, da bo sklical nadaljevanje seje za 1. t. m., to sejo spet preložil. Pričujoče so podpisali vse mestni svetniki.

u— Sprejemanje prijav za zlet v Bošnja. Razpis je razobesen v sokolskih telovadnicah in v društveni omarici na postopju Ljubljanske kreditne banke v Ulici dr. Gregorja Žerjave. Sokolsko društvo v Celju bo jutri zaključilo sprejemanje prijav.

u— Upravičeno kritiko je povzročilo dejstvo, da mestni župan dr. Gorčican ni odredil, da bi se mestna kopališča ob Savinji odprla že o binkošti, ko je bilo zelo lepo vreme in bi bili obiskovalci gotovo veliki. To je bila dolžnost župana, ker odbori mestnega sveta nimajo eksekutivne in ne morejo reševati tudi takih zadev.

u— Delovni trg. Pri celjski borzi dela je bilo 10. t. m. v evidenci 353 brezposelnih (301 moški in 52 ženske) nasproti 348 (298 moški in 50 ženske) dne 31. maja.

u— Šahovski klub Gaberje, ki se namerava v kratkem osnovati, je vložil svoja pravila pri predstojstvu mestne policije.

u— Nesreča ne počiva. Ko se je vozil 23 letni, na hribu sv. Jožefa št. 42 stanujoči brezposelni krojaški pomočnik Pavel Čebela v torek zvečer s kolesom po Cesti na grad v mesto, je pri brvi čez Vozbajno trčil v nekega kolearja in padel tako nesrečno, da si je prebil lobanjo. V torek si je 32 letni tovarniški delavec Mihael Kolenc iz Trnovelji pri Celju pri dobi prekal s sekirno levo zapetje.

u— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 zvočni film »Rdeči vagon« in zvočni tehnik.

Iz Trbovelj

u— Slavnostno razvite praporov podmladka Jadranske straže bo v nedeljo 16. t. m. ob 9.30 pred faro cerkvi v Trbovljah. V primeru slabega vremena bo blagoslovitev v telovadnici meščanske šole. Na predvečer bo v Sokolskem domu ob 19.30 akademija podmladka z izbranim programom. Po akademiji bo zabava. Občinstvo opozarjamo na praznik naše mladine.

Iz Ptuj

u— Spretan žepar. Posestnik Skazja Martin iz Zlatolišča se je mudil na ptujskem žirinskem sejmu, kjer je prodal kravo za okrog 1000 Din. Po sklenjeni kupnji so ga obstopili neznani moški, doma iz Hrvatskega in se zapletli z njim v razgovor. Zda se je začel, da mu je nekdo segel z roko v žep ter je preprečil tatvino. Žepni tat je neuspešno pobegnil, vendar so ga očrniki hitro imeli v rokah ter ga odvedli v ptujске sodne zapore. Je neki ma'oletnik, doma iz Bednje v savski banovini.

Iz Prekmurja

pm— Ogenj. Na Hotizi je začela goriti hiša vdove Horvatičeve. Gasilec, ki so bili takoj na kraju nesreče, se je posrečilo obvarovati sosedna poslopja.

pm— Roko mu je odrgale. V Benkovi tavnici v Murski Soboti je bil zaposlen kot strojnik 40letni Franc Sinic iz Černelavec. Te dni je imel opravka pri kompresorju. Pri delu mu je pomagal še sofer Kovač. Po usodnem naključju je strojnik pozabil odpreti ventil. Posledice so bile strašne. S silnim pokom se je razletel cilindar kompresorja in velik kos železa je Sinicu odrgal roko tik ramena in vrgele ob zid. Kovač je ostal po srečnem naključju nepoškodovan. Le silni zračni pritisk ga je sunil v zid. Sinica so takoj prepepeljali v bolnišnico, kjer je še primarni g. dr. Brezovnik nemudoma izvršil operacijo in ga v zankrat rešil življenje. Ponesrečeni Sinic je oče dveh nepreskrbljenih otrok.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

pm— Smrt v parku. Vdova ga. Langerjeva Katarina v Murski Soboti se je pred dnevi vračala s trga skozi park proti domu. Med potjo pa se je nenadno zrušila. Zadel jo je srčna kap. Nesrečnica, ki je štela 50 let, je bila takoj mrtva.

pm— Kolesa krajejo. Te dni je bilo občinskemu uslužbenku iz Lendave Palerju ukradeno novo kolo iz veže sreskega načelnika. Za tatom ni sledu.

Iz življenja na deželi

KOJE. Po volitvah sta zavladala povsod tišina in brezdolje. Tega brezdolja se moramo otresti in nadaljevati delo s podvojenimi močmi in prejšnjim pravcu za gospodarski in prosvetni napredek našega siromašnega okraja. — Dne 16. t. m. se bo blagoslovil kot prvi v srezi prapor podmladka JS na tukajšnji narodni šoli. Kumovala bo ga. Marta Klorjeva. — Dne 21. junija pa bo slavila naša agilna gasilska četa 60-letnico obstoja. Prireditve bo pod pokroviteljstvom bana g. dr. Dinka Puca. Slovesnost bo združena z zletom gasilske zajednice naše banovine. Na to slavo vabimo že danes vse bližnje in daljnje sosede, zlasti vse prijatelje gasilstva.

RAKEK. Začasno vpisovanje v I. razred meščanske šole bo 27. t. m. od 8. do 12. Vpiše se lahko vsak, ki je dovršil IV. razred narodne šole in ni starejši od 14 let. Otroci naj pridejo v spremstvu staršev. Za časovno vpisovanje je potreben samo šolski izkaz. — 23. t. m. po naši bo razvil in blagoslovil svoj prapor pred šol. poslopijem podmladek Jadranske straže na meščanski šoli. Popoldne ob 3. bo pohod vseh podmladkarjev na Loško pri Čerknici, kjer bo mladinska veselica z izbranim sporedom. Vabljeni vsi starši in prijatelji šole in mladine.

Gospodarstvo

Ljubljanska trošarinska in uvozninska tarifa

O priliki sklepanja o proračunu mestne občine Ljubljanske za l. 1935/36 je mestni svet, kakor znano, spremenil nekatere postavke trošarinske in uvozninske tarife. Finančni minister je spremenjen tarif z nekaterimi korekturami odobril skupaj s proračunom in se od uveljavljanja proračuna že pobirajo trošarine in uvoznine po novih postavkah, kolikor so bile spremenjene. Sedaj objavlja »Službeni list dravske banovine celotno tarifo za občinske trošarine in uvoznine mestne občine Ljubljanske, kjer so upoštevane vse izvršene spremembe.

Iz tarife, ki je objavljena v »Službenem listu«, so razvidne nekatere razlike nasproti prvotnemu predlogu, ki je bil sprejet v mestnem svetu. Tako je v postavki 16. črtana predlagana višja trošarina za uvožen kruh in slično pecivo, kjer je bila v zaščito ljubljanskih pekov predvidena nova točka s trošarino 0,25 Din za kg, kar pa je sedaj izpadlo in znaša trošarina za kruh in slično pecivo pri uvozu kakor doslej 0,06 Din za kilogram.

Predlagano povišanje trošarine na glavno živino ni bilo odobreno in znaša trošarina pri glavni živini nad 600 kg žive teže 15 Din za glavo (predlagano 35 Din), pri teži od 350 do 600 kg 12,5 Din na glavo (predlagano 26 Din) in pri teži 250 do 350 kg 10 Din na glavo (predlagano 20 Din). Tudi pri prasičih ostane trošarina kakor doslej, in sicer pri mladih prasičih od 10 do 60 kg žive teže v izmeri 8 Din za glavo (predlagano 12) in pri prasičih od 60 do 100 kg teže 15 Din (predlagano 20), dočim je odobrena nova postavka za prasiče preko 100 kg žive teže v višini 30 Din za glavo.

V tarifi za mestno uvoznino so v finančnem ministru izvršili prav tako nekatere korekture nasproti predlogu mestnega sveta. Iz tarifne številke 34. so izpadli radijski aparati, za katere je bilo predvideno (v isti postavki kakor za gramofone) povišanje od 2 na 4 Din za kg in so radijski aparati očitno upoštevani pod postavko 33. točka d) električni aparati z uvoznino 3% od vrednosti. Nadalje je finančno ministru črtalo nameravane povišanje uvoznine na cement od 1 na 2 Din za 100 kg in ostane dosedanja uvoznina 1 Din. Povišana pa je postavka za cementne izdelke od 2 na 3 Din za 100 kg. Nadalje ministrstvo ni odobrilo povišanja od uvoznine na časopisni in tiskarski papir, pisalni, risalni in zavojni papir ter karton, ki je bilo predlagano v izmeri 4 Din za 100 kg in ostane dosedanja uvoznina 3 Din za 100 kg. Spremembe uvoznin v postavki 55 (manufaktura) so v celoti spremenjene, prav tako spremembe v postavkah 56 (svila), 61 (čevlji), 65 (krzno), 66 (kosmetična sredstva) in 68 (les).

Stanje Narodne banke

Poslednji izkaz Narodne banke od 8. t. m. zaznamuje ponovni dotok deviz, in sicer za 10,7 milijona Din; od tega pa je bilo 0,1 milijona Din za povečanje zlate in devizne podlage, 10,6 milijona Din pa za ponovno povečanje deviz izven podlage. Zlata in devizna podlaga znaša sedaj 1357,9 milij. Din, devize izven podlage pa so narasle za 210,6 mil. Din. Menična in lomb. posojila so v prvi četrti junija ponovno narasla, in sicer za 15,6 na 177,7 milijona Din. Kakor znano, so posojila v prvih dveh mesecih letošnjega leta nekoliko narasla in so znašala ob koncu februarja 1828 milijonov, od tedaj pa so zopet nazadovale za preko 54 milijonov.

Obtok bankovcev se je v prvi četrtini junija skrčil za 9,4 na 436,7 milijona Din in je bil pri tem stanju za 335 milijonov večji nego lani, toda za 23 milijonov manjši nego pred dvema letoma in za 572 milijonov manjši nego pred tremi leti. Obveznosti na pokaz so se v prvi četrtini junija povečale za 4,0 na 1243,4 milijona Din, obveznosti z rokom (blagajniški boni) pa so narasle za 4,4 na 298 milijonov.

Vrednost zlate in devizne podlage skupaj s premijo je znašala 8. junija 1774,9 milijona Din in kritje v zlatu in devizah 30,72 odstotka (prejšnji teden 30,68). Vrednost zlate in devizne podlage Narodne banke pa je 8. t. m. znašala skupaj s premijo 1592,8 milijona in kritje v samem zlatu 28,04% (27,85).

Gibanje insolventne

Splošna državna statistika objavlja podatke o gibanju konkurzov in prisilnih poravnav v mesecu maju. V tem mesecu je bilo v naši državi le 27 insolventne (nasproti 44 v lanskem maju), in sicer 9 konkr. r. (lani 21) in 18 prisilnih poravnanih postopanj (lani 23). Za prvih pet mesecev tekočega leta nam kaže insolventna statistika v primeri s prejšnjimi leti naslednje gibanje:

	konkurzi	porav.	post.	skupaj
1932	367	555	922	
1933	145	117	262	
1934	124	117	241	
1935	67	78	145	

Kakor je iz gornje primerjave razvidno, je število insolventne letos že znatno popustilo. Pri gornjih podatkih je za leto 1933 še upoštevati, da je bilo v tem letu število insolventne dejansko večje, ker za to leto niso upoštevane posredovalna postopanja, kamor so se v teku leta 1933 precej zatekali insolventni dolžniki. Če bi upoštevati tudi ta posredovalna postopanja, bi znašalo število insolventne v prvih petih mesecih leta 1933 preko 500.

V dravski banovini je bilo v maju razmeroma mnogo insolventne, in sicer 2 konkurza in 7 poravnanih postopanj, tako da je ena tretjina vseh insolventne v državi v maju odpadla samo na dravsko banovino. Tudi v aprilu in marcu je bilo slično razmerje. Skupaj je bilo v zadnjih treh mesecih (marec, april, maj) v vsej državi 85 konkurzov in prisilnih poravnav, od tega pa 24 ali skoraj 30% samo v dravski banovini. Kakor kažejo gornje številke, se posledice gospodarske krize še vedno najtežje občutijo v Sloveniji.

Gospodarske vesti

Naša rudarska produkcija. V četrtletnem poročilu Narodne banke za prvo letošnje četrtletje so objavljeni tudi podatki o naši rudarski produkciji v prvem letošnjem četrtletju. Iz te statistike je razvidno, da je nasproti z lanskim letom zabeležiti zopet

Beli zobje

naredé vsak obraz privlačen in lep. Da dobimo lepe, bele zobe, jih snažimo zjutraj in zvečer s prijetno osvežujočo in okusno zobno pasto Chlorodont. Že po kratki uporabi dobé zobje čudovito lep lesk slonove kosti. Tuba Din. 8.- Jugoslovanski proizvod.

slavonski po 107—109; koruza: baška po 73—75; banatska po 73—75; moka: baška in banatska »0« po 235—245; baška »2« po 210—220; baška »4« po 190—200; oštri: baški debeli po 100—105.

+ Novosadska blagovna berna (12. t. m.). Tendence nespremenjena. Promet srednji. Pšenica: baška potiska 130—135; slavonska 132—134; sremska 128—130; baška 127 do 130; banatska 128—130. Oves: baški in sremski 98—100. Ječmen: baški in sremski, 66/66 kg 125—130; jari, 67/68 kg 135—140. Koruza: baška in sremska 74—75; banatska 72—73. Moka: baška »0« in »0ggc 197,50 do 225; »2« 177,50—200; »4« 167,50—180; »6« 137,50—160; »7« 115—125; »8« 90—92,50. Oštri: baški in sremski 117,50—120. Fišel: baški, sremski 117,50—120.

+ Budimpeštanska termiska berna (12. t. m.). Tendence čvrsta. Pšenica: za junij 16,47—16,48; koruza: za junij 11,25—11,26.

ZIVINA.

+ Mariborski živinski sejem. Na sejem dne 11. t. m. je bilo prigranih 22 konj, 10 bikov, 96 volov, 364 krav in 38 telet, skupaj 525 glav; prodanih pa je bilo 247 glav. Za kilogram žive teže notirajo: debeli voli 2,75 do 3,50 Din, poldebili 2 do 2,25, plemenski 2,50 do 3, biki za klanje 2 do 2,50, glavne krave debele 2,25 do 2,5, plemenske krave 1,85 do 2, krave za klobasarije 1 do 1,25, mlazne in breje krave 2,25 do 2,75, mlada živina 2,50 do 3,25 in teleta 3,50 do 4 Din.

BOMBAZ.

+ Liverpool, 11. junija. Tendence mirna. Zlaj. tečaj: za junij 6,34 (6,36), za okt. 6,05 (6,06).

+ Newyork, 11. junija. Tendence stalna. Zlaj. tečaj: za junij 11,56 (11,69), za okt. 11,26 (11,39).

Ravnanje z vinogradi, poškodovanimi od toče in slane

Ko je slana prve dni maja z majhnimi izjemami vse trje v dravski banovini občutno poškodovano, so vinogradniki pričakovali, da jim doše od zgoraj kakšno navodilo za ravnanje s pozebljenimi trtami. Toda nikjer nismo našli nikakih navodil. Sicer pa so postali naši vinogradniki že tako mrtvi nasproti vsemu, da jim je že

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

Franz Josefove grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje št. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Zanimivosti in potrebe obmejne sreza

Nujno potrebna zgradba carinskega poslojpa

Rakek, 11. junija. Poslovno leto carinarne, ki traja od 1. aprila do 31. marca, se zrcali v zanimivih statistiki, ki nam kaže, kakšno ogromno delo opravi tak obmejni zavod, obenem pa tudi njegove potrebe in zanimivosti.

Carinarica I. reda na Rakeku je nameščena v državni zgradbi, ki pripada državnim železnicam, v isti zgradbi pa se nahaja tudi železniška postaja in policijski komisariat. Zgradba je enonadstropna, v pritličju so pisarne. Prostori, ki služijo carinarici, so potrebni posameznih popravil. Železniška uprava nima kredita, a tako stanje je škodljivo zgradbi kakor tudi ugledu državne oblasti. V zgradbi carinarice osebe nima stanovanj, a vsekakor bi bilo potrebno, da bi bilo tu vsaj stanovanje za upravnika, služitelja in pregledovalko. Skladišče ima carinarica eno v sosednjem železniškem poslojpu, v katerem ima carinarica še eno sobo za arhiv, privatnih carinskih skladišč pa pri carinarici na Rakeku ni. Obmejna carinarica vsekakor potrebuje lastno zgradbo, za katero je bilo »svoječasno« že odobreno posojilo, pa je pozneje iz neznanih vzrokov propadlo.

Carinske oddelke obsega carinarica na Rakeku štiri: Planino, Kalce, Hotedrišico in Leskovo dolino. Od teh je samo carinski oddelek v Kalcah, ki se nahaja pod upravo finančne kontrole, nameščen v državni zgradbi, sezidani pred nekaj leti po vzoru karaula. Ta je kakih 500 m oddaljen od mejne točke, vendar bi bilo potrebno, da se postavi prav tik ob meji. Ostali oddelki imajo svoje prostore v zasebnih zgradbah, za katere se plačuje letna najemnina 9782 Din. Prostori ustrezajo. Glavni nedostatek je pri carinskem oddelku Leskovo dolina, ki je oddaljen 10 km od meje in je nameščen v vasi Kozaršče, ker ni v večji bližini meje nobenih vasi. Na sami obmejni točki, kjer bi bil tak oddelek potreben, pa se nahaja le karaula obmejne čete, ki vrši nadzor nad dvolastniki, medtem pa se v čuvajnici nahaja tudi straža finančne kontrole, ki nadzoruje ostali obmejni promet.

V pogledu carinskega oddelka v Planini ob glavni cesti Ljubljana—Trst, ki ima internacionalen značaj in živahen avtomobilski promet, se kaže stalna nujna potreba, da se zgradi državna zgradba za carinski oddelek, ki bi v vsem ustrezal zahtevam in potrebam carinske službe. Prav tako se čuti potreba zgraditve carinskega poslojpa v bližini meje v Hotedrišici, ki je upravičena za avtomobilski promet. Na carinsko iztovarišče prihaja od izvoznega blaga največ: les za zgradbe, les za gorivo, ogelje in živina. Izmed polj, po katerih se vrši promet, je najvažnejša železniška proga Ljubljana—Trst, ki gre skozi Planino in od katere se odcepi ena cesta na Kalce za Gorico preko Hrušice (v Italiji), druga preko Hotedrišice za Italijo. Vse poti so v dobrem stanju in so vse primerne za internacionalni potniški promet. Razen teh poti je še enajst poti druge kategorije odprtih za obmejni promet in 61 poti tretje kategorije za dvolastniški promet.

Zanimivo je tudi vprašanje dvolastnikov glede obmejnega prometa. V proračunskem letu 1934/35 je bilo vsega skupaj prijavi-

vseeno, kaj se s njimi ukrene, ko vidijo pred seboj odpiranje čedalje večjega brezdna. Slabe letine in od leta do leta slabša kupčija spravljajo tudi hladnega vinogradnika v obup. V objube je že davno izgubil vse zaupanje. Izravnan utegne njegovo današnje budo kakor izredno ugodna vinska letina s primerno kupčijo.

Za tekoče leto je kazala povsod povprečno prav dobra letina, toda pomladni mraz in pozneje še toča sta vzela ves up na ugodno trgatve. Le ponekod v višjih legah, kjer ni bilo slane in tudi ne toče kažejo vinogradi dobro, a teh je, žal, le malo po Dolenjskem in tudi po Štajerskem. Od slane se je trnje že čez nekaj tednov še nekoliko opomoglo in bi tudi še prilično obrodilo na novonastalih pogankih, toda poznejša toča je spet vse skvarila.

Ker nimamo strokovnega vinarskega glasila v Sloveniji, da bi mogli takoj kadar je treba, objaviti za vinogradnike potrebne zadeve — »Kmetovalec« pa izhaja le enkrat mesečno — moramo biti hvaležni drugim listom, da nam v zadregi pomagajo z zadevnimi objavami. Zato naj sledi tu kratko navodilo, ki utegne temu ali onemu še koristiti.

Prepušči obtočeno ali drugače pokvarjeno trje usodi, da se naprej razvija, kakor more in hoče, bi bilo napakno, ker na ta način ne dobimo niti enega krepkega poganjka za prihodnje leto. Potolčeno ali drugače pokvarjeno mladje moramo takoj zdaj odstraniti ali ga samo skrajšati in vso trto skrbno očistiti vseh nepotrebnih izrastkov, da ostaneta le eden ali dve kvečemu dva krepka poganjka, ki jih skrbno pritrldimo, da se še ta ne odlomita. Če teh ni, skrajšamo potolčeni najkrepkejši poganjek po možnosti na palcu na eno ali dve spodnji zdravilni oči, da požetna iz teh nova poganjka. Vse drugo odstranimo.

Ako pokvarjenega mladja na ta način ne prikrasimo in vseh drugih pokvarjenih nerodnih pogankov obenem ne odstranimo, nastane polno ničvrednih izrastkov, posamezne mladice postanejo metličaste, vsa trta ošibi ter ne dobimo za prihodnje leto ne enega lepega poganjka za nadaljnji nastavek. Vse to delo se pa da z uspehom opraviti le še do druge polovice junija, dokler je še trta v polni rasti. Poznejše obrezovanje bi imelo že slabši izid.

Po izvršenem očiščenju in skrajšanju je neogibno takojšnje temeljito škropljenje vseh ostalih svežih delov in ponovitev enakega škropljenja čez 8 do 12 dni, ko se razvijejo novi listi in poganjki na skrajšanih mladikah. V obeh primerih zadostno enostopna galicna zmes. Čez nadaljnja 2 do 3 tedne, to je proti polovici julija ponovimo to delo morda še enkrat, da obvarujemo tako vse mladje do jeseni popolnoma zdravo. Če ima taka trta tudi grozdje, je razen tega še žveplamo obenem s prvim in drugim škropljenjem, da obvarujemo grozdje pred pravo nevarno grozdno plesnobo.

Fr. G.

Dete je komaj 8 mesecev staro pa že govori... tata, mama in...

Kiki bonbon

PROIZVOD: »UNION«, ZAGREB.

»Sežgani« brat v zapor, »sežigalec« v svobodo

Ljubljana, 12. julija

Jutro je med domžalsko tragedijo preuzitkarice Penkove omenilo, kako je izginil Anton Preklet in kako je svojočasno njegov brat France bil aretiran zaradi požiga in bratomora. Ozadje tragikomični zadevi tvorijo družinski prepri, ki so se dolgo let razvijali na lepi kmečki domačiji Prelesju št. 2 pri Praprotnem nad Sv. Primožem. Tu so živeli trije bratje z družinami: 37letni France, 30letni Anton in še nekaj mlajši Miha. Starejša brata sta gospodarja vsak do polovice. Pojavljale so se večne razprtije. Zgodilo se je lani, da je Anton pahnol Miho tako po stopnicah, da si je zlomil roko. Letos je Anton brez slovesa izginil. Kmalu nato je zgorela gospodarska šupa do tal. Sprva je bil Anton osumljen, da je šupo ali iz malomarnosti ali nalašč zažgal. Zaradi družinskih razmer pa se je kmalu v okolici pojavila govorica, da je France umoril brata Antona in nato šupo zažgal. Orožniki so 14. aprila aretirali Franceta in ga zaslišali. In France je v vseh podrobnostih opisal, kako je izvršil zločin. Svojo izpoved je podal vprčo dveh vaščanov, popolnoma prostodušno. Pravil je, da je prišel nekega večera na hlev, kjer je našel brata Antona spečega. Takoj ga je zgrabila huda jeza. Pograbil je gnojne vile in z njimi udaril brata po sencu tako, da se ni niti ganil, niti ni dal več glasu od sebe. Ko je spoznal, da je brat mrtev, je zažgal šupo, da prikrije sledove zločina. Ogorelo okostje je nato zmetal v koš in zakopal vse skupaj ne daleč od šupe. Orožniki so Franceta peljali tjakaj, da jim pokaže, kje je brat zakopan. Toda iskali so zaman...

Pri sodišču v Kamniku, kakor tudi pred preiskovalnim sodnikom v Ljubljani g. Jožetom Baričevićem je France Preklet vse navedbe prekalil in izjavil, da se je sam sebe zato obtožil, ker je mislil, da ga bodo orožniki izpustili na svobodo. Na predlog državnega tožilstva uvedena preiskava je bila ustavljena tik pred senzacionalnim razkritjem, da brat Anton še živi. Državno tožilstvo je smatralo za krivdo osumljenca nezadosten dokaz zgolj priznanje pred orožniki, zlasti še vprčo dejstva, ko ni bilo ugotovljeno, če je Anton Preklet dejansko mrtev.

Takoj po tej ugotovitvi se je pojavil na Črnučah »ubiti in sežgani« Anton Preklet, ki je orožnikom pojasnil, da je izginil z doma le zaradi nezgodnih družinskih razmer, da je živel dalj časa kot hlapec pri nekem posestniku blizu Vranskega, od koder se je pozneje napotil v Črnuče, kjer je stopil v službo kot hlapec pri posestniku Jerku pod krivim imenom Anton Prelesnik. Odnali so ga na sodišče v Kamnik, ker je lani brata Miho vrgel po stopnicah. Orožniki so dano državno tožilstvo v Ljubljani obvestili o vsej tej zadevi.

Na predlog državnega tožilstva je že večji preiskovalni sodnik odredil, da so požiga in bratomora osumljenca Franceta Prekleta izpustili na svobodo. Zagovarjati pa se bo moral kljub temu pred sodiščem, ker je orožnike z lažjo spravil v zmotu.

Panika v cirkusu

V nekem cirkusu v Cookstonu (Minnesota) je prišlo pri predvajanju točke s slonom do razburjivega prizora. Slon je nenadoma podvirjal, razdelal ograjo maneje in planil med gledalce, ki se jih je polastilo razumljivo razburjenje. Nekega devetletnega otroka je žival pobodila do smrti, dvajset oseb pa je dobilo resne poškodbe in so jih morali odpeljati v bolnišnico.

NARODNO GLEDALIŠČE U

V LJUBLJANI

REPERTOAR

DRAMA.

Začetek ob 20. uri

Petek, 14. junija: Zlato tele. Red A.

Sobota, 15. junija: V času obiskanja. Red B.

OPERA.

Začetek ob 20. uri

Petek, 14. junija: zaprto.

Sobota, 15. junija: Boceaccio. Red A.

Nedelja, 16. junija: Gorenjski slavček. Izven. Znižane cene.

Drama

V Arxovi drami »Izdaja pri Novari«, katere premiera ob predvidoma 18. t. m., nastopi v glavni vlogi ga. Mira Danilova, moške glavne vloge igra ga. Skribinec in Jan. Izredno močne in zanimive like predstavljajo nadalje ga. Marija Vera ter gg. Lipah, Kralj, Levor. Efektne epizode igrajo gg. Plut, Sandin in Planček. G. Peter Malec debutira z režijo te drame.

Meta Vidmarjeva, ki si je s svojim resnim umetniškim delom ustvarila sloves odlične pedagoginje, nastopi 24. t. m. s svojimi učenkami na plesni produkciji v dramskem gledališču. Spored obsega solopese in skupinske plesne ter daje nazorno sliko o pouku, obenem pa pokaže plodove dela. Plesni so komponirani na narodne pesmi, deloma pa na kompozicije, ki so bile v plesni šoli Mary Wigmanove, katere učenka je bila Meta Vidmarjeva, nalašč komponirane za ples.

Opera

Premiera popolnoma na novo naštudirane Gounodove opere »Faust« bo predvidoma prihodnji teden. Pod muzikalnim vodstvom dirigenta Antona Neffata ter v režiji gosp. Primožiča obeta uprizoritev nekaj novih režijskih izprememb, ki bodo pripomogle operi do novega uspeha. V glavnih parti-jah dami Karena in Kogejeva ter gg. Gošič, Primožič in Janko.

RADIO

Četrtek, 13. junija

LJUBLJANA 12: Plošče. — 12,45: Poročila, vreme. — 13: Cas, obvestila. — 13,15: S slovenskega severa (plošče). — 14: Vreme, spored, borza. — 18: Narodne na ploščah. — 18,20: Slovensčina (dr. Kolarič). — 18,40: Cas, poročila, vreme, spored, obvestila. — 19: Vokalni koncert gđ. Stefke Korčencanove. — 19,30: Prenos Verdijeve opere »Traviata« iz Prage (sodelujejo člani milanske »Scale«), v odmoru: čas, poročila, vreme, spored.

BEOGRAD 17: Orkester. — 18,30: Plošče. — 19,30: Prenos opere iz Prage. — 22,30: Narodne pesmi — ZAGREB 12,10: Trio. — 17,15: Godalni kvartet. — 19,30: Prenos opere iz Prage. — PRAGA 19,30: Verdijeve opere »Traviata« v uprizoritvi milanske »Scale«. — 22,30: Lahka glasba. — BRNO 19,30: Opera iz Prage. — VARŠAVA 19,30: Orgle. — 20,10: Koncert solistov. — 21: Simfonični koncert. — 21,30: Zvočna igra. — 22,10: Resna glasba. — 23,05: Klavir. — DUNAJ 12: Orkester. — 17,10: Sodobni avstrijski skladatelji. — 20,45: Zvočne slike iz Švice. — 22,10: Simfonične slike o poletju. — 23,55: Jazz. — BERLIN 19: Pevski koncert. — 20,10: Plesni večer. — KÖNIGSBERG 20,10: Iz Berlina. — STUTTGART 20,10: Plesni večer iz Hamburga. — 24: Nočni koncert Brucknerjeve in Strausove glasbe. —

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 12. junija. Začetni tečaji: Pšenica: za junij 83,25, za sept. 83,6250, za dec. 96; koruza: za junij 81,75, za sept. 75,1250, za dec. 63.

+ Ljubljanska borza (12. t. m.). Tendence za žito nespremenjena. Nudi se (fr. kuli. postaja): pšenica: baška, 78 kg, po 140—145; banatska, 78 kg težka po 139—142; oves:

Kopanje in plavanje

Ugodna in neugodna kopel — Plavanje je najpopolnejša telovadba

Ze v starem veku so kulturni narodi vzorno skrbeli za nego svojega telesa in svoje zdravje. Dokaz so nam pred vsem ogromne kopalne naprave starih Rimljanov.

Krščanski srednji vek, ki je telo preziral,

je pokopal tudi ta faktor zdravega življenja in šele pred kakšnimi petimi, šestimi desetletji je kopanje z napredkom moderne higijene postalo spet splošna last civiliziranega človeštva.

Pri kopanju je kožna površina tisti telesni organ, ki je izpostavljen dotiku z vodo. Koža je, kakor znano, važen regulator telesne toplote. Če pride v dotiko s hladno vodo, se njeno

žilje stisne, iztisne kri,

ki napolni potem tem bolj notranje organe in znižajo oddajo toplote. Krvni pritisk se nekaj zviša, utrip je nekaj globlji in hitrejši, telesna temperatura pa se malo zviša. Pri tem občuti človek vendarle hlad. Vse to pa se spremeni, čim nastopi reakcija, t. j. čim se pretoči

kri iz notranjih organov spet v kožo. Od tu se ohlajena vrela v notranjost, utrip postane spet normalen. Da imata prehranitev telesa in presnova od te izmenjave krvnega toka veliko korist, je na dlani. Obenem pa utrjuje kopel, posebno mrzla kopel, telo.

Kopanje pa je skoraj vedno združeno s plavanjem in to prinaša poleg že omenjenih koristi telesu še druge dobrote. Povečano mišično delo pri plavanju pospešuje zgorilna dogajanja v telesu. Toplota, ki pri tem nastaja, preide v hladnejšo vodo in to povečuje energijski promet telesa. Seveda prenesajo pri tem

polnokrvni in zdravi ljudje povečani obrat v svojem telesu bolj nego slabo hranjeni in slabotni. Tudi živčno oslabele in starejši ljudje plavanja ne prenesajo, ker izgube preveč potrebne jim toplote. Tudi pri krepkih ljudeh utegne predolgo kopanje in plavanje izzvati treslico in krče — znak, da se bori telo že z zadnjimi pripomočki zoper izgubo toplote. Po plavanju in kopanju moramo

občutiti ugodno toploto in osvežitev. Če nam ostane občutek mraza predolgo, je to znamenje, da je bila kopel predolga.

Nadaljnji mehanični učinki plavanja so-

mo pospešujejo že navedene dobre posledice kopanja. Plavanje moramo smatrati pred vsem tudi kot

telovadno vsjo

in sicer morda najpopolnejšo med vsemi, saj zaposluje vse mišice telesa in to v čistem zraku. Da koristi tudi duševnosti, krepi pogum, vztrajnost in voljo, o tem pa ni treba posebej govoriti.

Dva v valovih mrzle Save

Stratosferna raketa

Nova senzacija ruskih inženjerjev

Ruski letalski inženjerji izdelujejo ta čas načrte za stratosferno raketo, ki naj bi dosegla

višino 40 km

in se potem s pomočjo padala počasi vrnila na zemljo. Ta raketa bo rabila za raziskavanje kozmičnih in ozračnih prilik v teh izrednih višinah.

Po računih bi dobila raketa prilično brzino 700 m v sekundi in bi tedaj opravila svoj vzlet v 57 sekundah.

Nje najvažnejši sestavni del je priprava, ki regulira

dovod tekočega kisika,

snovi, ki naj raketo požene v višino. Eksplozijski sunki tega kuriva so bili največja težava pri dosedanjih poskusih in vide-ti je, da so jo ruski tehniki premagali.

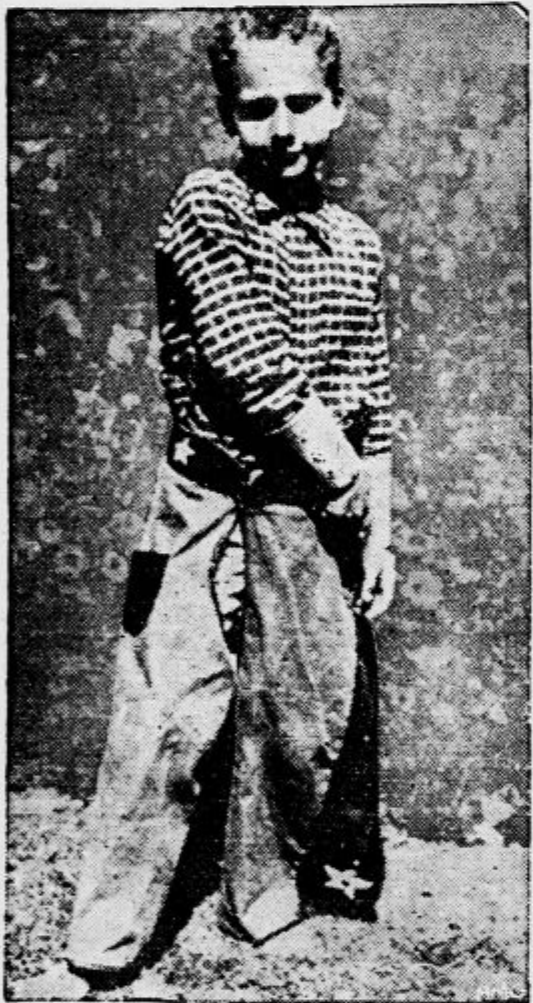
V raketi bo prostora za 4 ali 5 majhnih instrumentov za merjenje temperature, vetra in učinkov kozmičnih žarkov.

Ti instrumenti pričnejo avtomatično svoje delo šele potem, ko se odpre padalo in se bo raketa vračala k zemlji.

Kdaj izvršijo poskus s stratosferno raketo oziroma kdaj jo zgradijo, še ni znano.

Bankovec izdal storilce

Weyerhäuserjeva afeta se jasni

Devetletni Gorge Weyerhäuser, sin multimilijonarja iz Washingtona

Za poletno vročino

najprikladnejši Buret, Chappon svila, platno, fresco blago, volnen-tropicala itd. Vam nudi po najnižjih cenah trvdka

Drago Schwab, Ljubljana
Aleksandrova cesta

Nesreča kajakista

na Muri pri Murau

Na binkočno nedeljo se je pri Murau v Avstriji zgodila huda nesreča.

Skupina graških kajakistov je napravila izlet po Muri, ki je tam še čisto gorska reka. Dva enosedelna čolna sta se pod murauskim

mostom preukucnila in njuna vozača, 29 letni graški uradnik Pacher ter neki Sölkner, sta padla v vodo. Dočim je Sölknerju uspelo, da je zagrabil svoj čoln in priplaval z njim na suho, je Pacherjev čoln zaneslo proti velikim skalam sredi reke. Pacher je kot

dober plavač plaval nekaj časa za njim, hipoma pa so ljudje na bregu videli, kako je izginil pod površino. Ni se prikazal več, v ledeno mrzli vodi ga je zadela po vsej priliki

srčna kap, njegov čoln pa je ob pečinah popolnoma raztrčalo. Takoj so začeli ponesrečenca iskati, a njegovo truplo so odkrili kopalci šele naslednji dan pri Sv. Egidiju. Čolna in reči, ki so bile v njem, pa niso več našli.

Petsto podarjenih avtomobilov

Lastnik neke tvornice električnih žarnic v Yokohami je obdaroval svoje delavce pri bilančnem izkazu, da je podjetje delalo s 1200 odst. dobičkom, s petsto avtomobili. Za vozila so žrebali. Poleg tega je tvorničar najel za delavce dva hišna bloka v predmestju ob jezeru, kamor se vozijo delavci zvečer po delu na poletni oddih.

Vsi bankovci so iz šopa denarja, ki so ga Weyerhäuserjevi roditelji plačali ugrabiteljem, ki so, kakor znano, zahtevali za vrnitev otroka 200.000 dolarjev.

dvajset let robije,

v zaporu pa je preživel le malo časa. Mož in žena sta priznala, da sta sodelovala pri ugrabljenju devetletnega Georgea. Obenem sta povedala, da je bil pri stvari udeležen tudi neki William Mahan. Ta pa je imel dober nos: bil je obveščen, da so mu oblastva za petami in jo je v zadnjem trenutku pobrisal v ukradenim avtomobilu. Vozilo, ki ga je bil nalašč za svoj beg uplenil, je pustil na neki samotni cesti. V avtomobilu je našla policija svezjen bankovec, predstavljajočih vrednost

15.000 dolarjev.

Vsi bankovci so iz šopa denarja, ki so ga Weyerhäuserjevi roditelji plačali ugrabiteljem, ki so, kakor znano, zahtevali za vrnitev otroka 200.000 dolarjev.

dvajset let robije,

v zaporu pa je preživel le malo časa. Mož in žena sta priznala, da sta sodelovala pri ugrabljenju devetletnega Georgea. Obenem sta povedala, da je bil pri stvari udeležen tudi neki William Mahan. Ta pa je imel dober nos: bil je obveščen, da so mu oblastva za petami in jo je v zadnjem trenutku pobrisal v ukradenim avtomobilu. Vozilo, ki ga je bil nalašč za svoj beg uplenil, je pustil na neki samotni cesti. V avtomobilu je našla policija svezjen bankovec, predstavljajočih vrednost

15.000 dolarjev.

Vsi bankovci so iz šopa denarja, ki so ga Weyerhäuserjevi roditelji plačali ugrabiteljem, ki so, kakor znano, zahtevali za vrnitev otroka 200.000 dolarjev.

dvajset let robije,

v zaporu pa je preživel le malo časa. Mož in žena sta priznala, da sta sodelovala pri ugrabljenju devetletnega Georgea. Obenem sta povedala, da je bil pri stvari udeležen tudi neki William Mahan. Ta pa je imel dober nos: bil je obveščen, da so mu oblastva za petami in jo je v zadnjem trenutku pobrisal v ukradenim avtomobilu. Vozilo, ki ga je bil nalašč za svoj beg uplenil, je pustil na neki samotni cesti. V avtomobilu je našla policija svezjen bankovec, predstavljajočih vrednost

15.000 dolarjev.

KARIKATURA

Grški ministrski predsednik Tsaldaris, ki je pri nedeljskih volitvah zmagal z veliko večino

Smrt zaradi klobase

V Budimpešti je zbudila velikansko pozornost nenadna smrt ondotnega zdravnika dr. Andreja Ivanyja. V nedeljo zvečer se je pripeljal z brzim vlakom z Blatnega jezera v Budimpešto. V Stolnem Beligradu je stopil iz vlaka in pojedel žemljo s klobaso. Kmalu potem je nadaljeval vožnjo z naslednjim vlakom proti Budimpešti. Takoj po prihodu domov pa mu je postalo slabo in v ponedeljek rano je izdihnil v strašnih bolečinah. Telesna preiskava je pokazala, da je nastopila smrt zaradi zastrupljenja. Klobasa, ki jo je povžil v odmoru, ko je čakal na vlak, je bila pokvarjena. Ker je imel pokojnik dobro ičočo prakso, ki mu je prinesla veliko premoženje, je zbudila njegova smrt splošno senzacijo.

KAKŠNO VODO PIJETE!

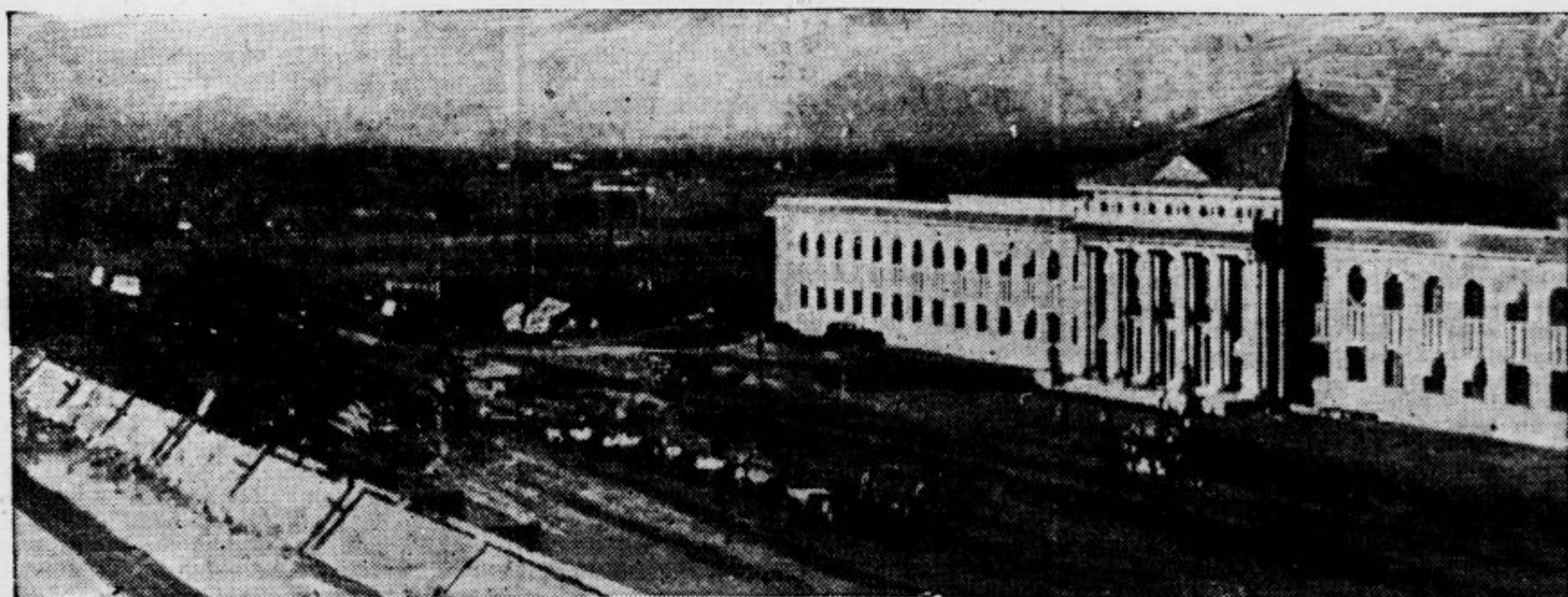
Povsod, kjer je voda slaba, pretrda ali premeška, bi vsakdo, zdrav, zlasti pa bolan, moral popiti mesečno nekoliko steklenice prvovrstne, prirodne

Radenske

da vzpostavi ravnotežje mineralov in sokov v telesu!

DOBRA VODA JE POL ZDRAVJA! Mnogo boleznj izvira od slabe vode!

Tudi Mandžukuo se modernizira

Ta slika prikazuje del Hsinkinga, prestolnice novega mandžurskega cesarstva. Dočim vidimo na levi še stare zgradbe iz minulih časov, se dviga na desni že mogočna palača, ki bi delala čast vsakemu večjemu evropskemu ali ameriškemu mestu

En zlatnik — celo imetje

„Cesar Napoleon — Francoska republika“

Budimpeštanski listi poročajo o veliki sreči, ki jo je imela neka uboga družina, ne da bi zanjo prav vedela.

Pred kratkim je prišel v neko segedinsko banko neki Formayer in hotel

izmenjati star zlatnik za današnji denar. Uradnik, na katerega se je obrnil, je v numizmatiki nekoliko

podkovan in ko si je kovanec ogledal, je vzkliknil: »Ta zlatnik je vendar vreden celo imetje!«

Zlatnik je res rariteta. Izvira iz l. 1804 in so skovali

samo deset takšnih.

Na eni strani ima Napoleonovo glavo z napisom »Cesar Napoleon«, na drugi strani pa napis »Francoska republika«. Pri ko-

vanju so se namreč zmotili in klikeje za-

menjali. Ko so opazili to čudno

zmes republike in cesarstva, so pomoto seveda takoj popravili. Formayer je prejel ta kovanec od svojega očeta, bivšega izdelovalca rakev, ki živi danes v zavetišču za reveže. Denar je prinesel v družino neki prednik, ki je bil vojak v Napoleonovih vojnah. Dobil ga je na Francoskem in od tedaj je bil zlatnik

dedna last družine, ki je baš v zadnjih letih hudo obubožala. Strokovnjaki pravijo, da je vrednost te raritete izredno visoka, znaša namreč milijon dinarjev naše veljave. Ta čas ima zlatnik segedinska banka. Prodala ga bo nekemu angleškemu muzeju.

Ali vpliva napoved smrti

na osebo, ki ji napovedujejo smrt? — „čarovniški“ proces na Norveškem

Ze mesec se je zanimala vsa skandinavska javnost za vprašanje, kakšen bo izid v »čarovniškem procesu« v Oslu. Ta proces se je končal sedaj s tem, da so sodniki obtoženo, neko spiritistko Ingeborg Köderjevo, opustili, toda afeta s tem še ni zaključena.

V avgustu lanskega leta je utonil pri kopanju sodnik Dahl, oče Köderjeve in vnet spiritist.

ki je napisal o tem predmetu kup knjig ter si pridobil med Norvežani mnogo vernih ovčic. Njegova tragična smrt, ena izmed premnogih, ki se zgodijo na podoben način vsako leto, bi ne bila zbudila nadaljnje zanimanja, da niso začeli spiritisti govoriti o tem, da mu je bila že dolgo napovedana, in sicer skoraj

na dantožno.

Dahlova hči ima pri spiritističnih sejah namreč vlogo »medijca«, ki posreduje odgovore in napovedi duhov iz onega sveta, in ta hči je bila prej že ponovno sporočila napoved nekega duha, da čaka njenega očeta tragična smrt. Ko se je to uresničilo, so spiritisti seveda z veseljem pograbili priliko, da pokažejo,

kako funkcionirajo duhovi in kako resnične so trditve spiritističnih vernikov, da »enostrani sveta« obstoji in marsikaj ve.

Oglasili pa so se tudi neumni Tomaži, »materialisti« in »racionalisti«, ki so menili, da se stvar ni zgodila po pravem in da je pri tistih napovedih imelo svojo vlogo tudi pričakovanje

bogste zavarovalnice.

Za stvar se je končno pozanimalo državno pravdnštvo, ki je uvedlo preiskavo, da se dožene, ali je Köderjeva nalašč ponavljala svoje napovedi, da bi svojega očeta s sugestijo pritirala v smrt. Po večmesečni preiskavi je državno pravdnštvo zastavilo izvedencem dve vprašanji: Ali je mogoče, da

vpliva napoved smrti na tistega, ki se mu smrt napoveduje tako, da se nastop smrti pospeši? Ali je bil Dahl izpostavljen takšnemu vplivanju?

Na prvo vprašanje so izvedenci odgovorili pritrdilno, na drugo pa so menili, da preiskava ni podala dovolj dokazov, iz katerih bi bilo sklepati, da je Dahl vedel za napovedi svoje hčere. In tako so oblasti zavoljo

pomanjkanja dokazov postopek proti Köderjevi ustavile. Za spiritiste in skeptike pa stvar, kakor rečeno, ni končana. Prvi kakor drugi lahko trdijo o njej oziroma o vprašanju duhov in onostranstvi, kar hočejo, do čija ne pridejo ne prvi ne drugi.

Filmska zvezdnica — valutna tihotapka

Na železniški vožnji iz Berlina v Marijanske Lazne v CSR so ustavili nemški carinski organi v nemnem pasu med obema državama filmsko igralko Camilla Horn.

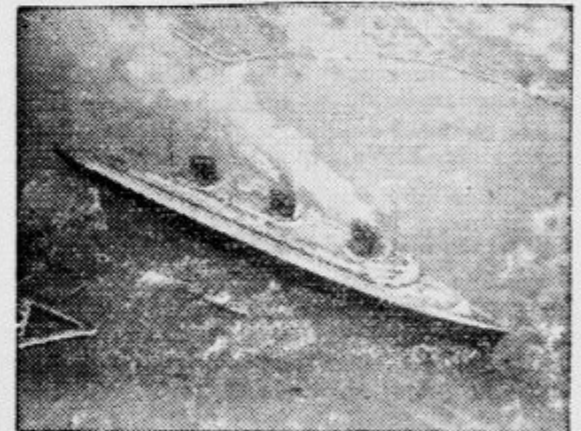

Camilla Horn

Igralka je skrivala v traku svojega klobuka 1500 mark, ki jih je skušala iztihnati na Češko.

Igralko so takoj odstranili iz vlaka ter jo aretirali in zaprli. Kmalu nato pa je posredoval zanjo ameriški poslanik v Berlinu. Hornova je namreč ameriška državljanka. Poročena je s tenorjem Louisom Graveurjem, s katerim je igrala v filmu »Princesa Stefanija«. Graveure je Američan ter ima za seboj zelo burno življenje. Dolgo je živel kot farmer v Kanadi, potem je postal pevec, in sicer je v začetku pel bariton, pozneje pa je postal tenorist.

Drugi rekord „Normandie“

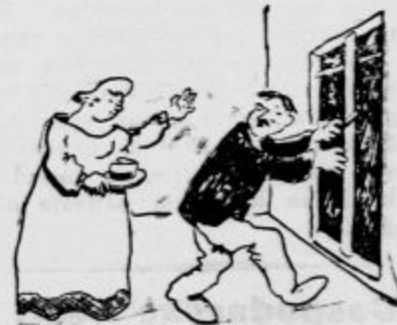

Francoski veleparnik »Normandie« je dosegel na svoji povratni vožnji iz New Yorka v Le Havre nov hitrostni rekord. Vozil je s povprečno brzino 30,91 milj na uro in s tem prekosil samega sebe na potovanju iz Francije v Ameriko.

A NEKDOTA

Neka imovita Angležinja se je dala portretirati Whistlerju. Ko je bila slika dovršena, si jo je ogledala in je bila silno razburjena. »Kako si drzneš,« je vpila, »isto-vetiti moj obraz z gobcem mojega mopsa?« — Whistler je vtrudno vrnil mlo za drago: »Nikarita misliti, da ste podobni mopsu, nasprotno, vaš mops je podoben vam...«

VSAK DAN ENA

Mož: »Pri tebi mi ni več obstanka. Skočil bom skozi okno!«

Žena: »Popolnoma odobravam tvoj sklep, samo te prosim, da storiš to s klobukom na glavi, drugače se mi prehladiš.«

Kulturni pregled

Alois Hába

Razgovor z najmodernejšim češkim skladateljem — Glasba in antroposofija — Vpliv nazorov R. Steinerja na atematični glasbeni stil — Kaj hočejo radikalni glasbeni novotarji?

Tako sem ga spoznal; o njem so mi pravi, da dela nepojmljive reči v glasbi. Nato mi je dejal sam: če podam komu roko, jo držim z njim vseh štiri in dvajset ur. Sedaj razumem, da je bilo treba sklenjenih rok.

Od prvega trenutka: nov svet. Če sem se s tovariši ozrl, nam je bilo, ko da je povsod razlita moralna in prav nič dogmatična sila, fluid polnokrvnega človeka, ki

neki narod in v svojem bistvu neoporečno kolektivni; odtis borbe, ki jo bojuje človek na dva strani: z luciferskim in arimanskim elementom, da bi dosegel tisto klasično, uravnoteženo in polnokrvnost, ki je izražena v osebi Krista. Luciferstvo pomeni vročino razvnetosti duhov in neko »lažnost«; medtem ko je arimanski element ustaljena, negibna, surova dogmatika. V glasbi so ti trije elementi izraženi z adekvatnimi pojmi: čista izvirna melodika tvori tip Krista; luciferstvo je izraženo v harmoniji, arimanstvo v ritmiki. Kristus ni borba proti luciferstvu in arimanzizmu, temveč harmonija med obema poloma v pomenu normalnega, zdravega; zato morajo biti v glasbi zastopani vsi trije elementi: misel, čustvo in volja, vsi z enako doslednostjo. — Vsak teh treh tipov, ki je sam sebi izključen smoter, je laripularističen. Treba je vseobče prostranosti: visokih in nizkih leg, pravilne razvitosti, moči in ravnotežja elementov, da se rodi tip Krista; polnokrvnost in absolutne človečnosti.

Hába je dejal precizno: To je Steinerjeva era, ki vodi nujno k nekompromisni, dobi odgovarjajoči muziki. Danes je treba pokazati te tri elemente, Krista, luciferstvo in arimanzizem v borbi, ker živimo v borbeni in razrvani dobi!

stoji na svojem mestu, prost sleherne mističnosti in z realno zavestjo: središče vsega je človek! Treba je delati zase in za ljudi, biti zaveden človek v pomenu nekompromisne samovzgoje.

Hábov profil je pred nami ostrejši kakor sicer: moramo hoteli čist tip človeka, ki se brez pretiravanja zaveda svojega dela in mesta. Umetnik je aktiven prečiščen element v razvoju, ki si je priboril instinkti in sredstva za pravilnost. Je to diametralno nasprotje dosedanemu pojmovanju umetnika: pasiven opazovalec in oblikovatelj temnih strani, dobe in hkrati človek z nimbusom božanstva. — Hábova samovzgoja: vedno človek, čim višji, tem bolj zemljan. Človek je višek; kar je od tega proč, je slabo. In: človek je večji od dela.

V Hábi vidimo pravega kulturnega človeka s pogledom daleč krog sebe. — Zato sem moral premisljati, da sem našel vprašanja, o katerih se nisimo govorili.

Kdaj in kako si predstavljate zmagazmo četrtinskega in šestinskega sistema?

Prve besede je rekel z nasmeškom: Na to je lahko odgovoriti! Ko sem se začudil, je dejal mirno: Ko bodo ljudje hoteli! To je vse. Vsaka zmaga je zmaga prepričanja. Treba je vzgojiti močan kader novodobnih skladateljev, ki bodo dosegli veliko in dobrih produkcij, ki bodo znali silovito zainteresirati ljudi za sodobnost. Da bodo ljudje hoteli, to zavisi od nas! Ljudje vedno hočejo dobro in novo.

Novo! Alois Hába je prišel prvi na idejo delitve poltonov; izmed vseh je Hába edini pograbil za nov stil: atematično! Prav na prelomu. — Tematični stil je danes le še zmaterializirana ritmika.

V kakšni smeri si predstavljate razvoj atematičnega stila?

Ujel sem blesek njegovih oči: Da, čisto točno! Atematični stil je slika dobe, zato je nujnost. Stojte, v katerem vlada človek, hoče svobode. S pravico in preciznostjo lahko imenujem tematični stil teozofski. Seveda ne v religioznem smislu, temveč s stališča svetovnega nazora. Atematika je dosledno antropozofska. Nicesar ne izjavimo več iz tistega enega edinega vira, vse je venomer novo; tisoč misli se križa; tu so ljudje in ne en Bog! Ljudje, izmed katerih hoče vsak svoj kosček prostosti in svojo besedo! Atematični stil je hkrati borec za spoštovanje in upoštevanje vsakega individua in glasnik novega kolektivnega dela. V atematici se pregiblje vsak glas po svoji prosti, nevezani poti, z ozirom do vsakega drugega glasu; in vse učinkuje kot smiselno kolektivno delo.

V tem zaletu se je Hába za trenutek ustavil. Nato je pristavil mirno, skoroda računajoč: Kdor hoče delati atematičen stil, mora imeti za seboj tematiko, da bo tem bolj zavestno nezavisen od nje. Je nekaj ogromnega v izdelanosti tiste premisljene teme — boga. Zato je treba pred vsem imeti pred očmi tole: da ne pade melodika in prazno bielebanje, temveč da je vsaka nova tema tako izdelana kakor poprej tista ena. To se pravi, da grečo vsi ljudje do tiste duhovnosti, na kateri je stal poprej en sam največji človek — bog.

Hotel sem vedeti, kakšna so pota ritmike po Hábovem mnenju.

Ustvarjati nove ritmične fraze, ki se zavedno ločijo od starih. In ohraniti kolektivno, enotno taktovno vrednost. V okviru le-te je treba dati razmah svojemu lastnemu subjektivnemu pulzu. To je določen odmak od romantike, neprestanega spreminjanja taktov v prid razpoloženskemu zamaknjenju. Nov ritem pomeni, kakor sploh vsa nova umetnost: aktivnost, harmonijo z naravo! Nikakih zavlačevanj tempa. Čist in precizen pogled naprej.

O teh besedah sem vedel v naprej. Te so kakor Hába; neupogljiv in samozavesten. — Tedaj sem mu stavil vprašanje, o katerem smo vsi prepričani, da je gibal vsega našega pokreta: Rudolf Steiner.

Kako si mislite novo Steinerjevo antropozofsko ero v glasbi?

S P O R T

Olimpijska dolžnost

Koncem tedna bomo v znamenju olimpijskega dne. Olimpijski dan ima namen zbrati sredstva za udeležbo naših tekmovalcev na olimpijadi. 47 držav je včlanjenih v Mednarodnem olimpijskem odboru in vse te države se skušajo po svojih močeh uveljaviti. Vsaka skuša dokazati sposobnost svojega naroda v borbi z ostalimi. Ustanovitelj olimpijskih iger je postavil načelo, da mora biti za vsak narod največja čast boriti se na olimpijskih iger, ter da ni cilj olimpijskih iger samo cilj zmagovalca. Mi imamo za olimpijsko borbo zelo lepe rezultate, ki so pokazali veliko sposobnost našega naroda. Predvsem moramo omeniti ponovne olimpijske zmage naših tekmovalcev, kjer smo s Sokoli že dvakrat dosegli olimpijsko zmago. Sorazmerno dober je bil rezultat naših kolešarjev na olimpijskih iger v Anversu, ki so se bili plasirali na 9. mesto, dočim smo v ostalih sportih bili deloma nepripravljeni, deloma nismo imeli sredstev za udeležbo.

Uspehi na olimpijadih so v prvi vrsti vprašanje denarnih sredstev. Kjer so v ta namen sredstva na razpolago, tam so dani pogoji za dober uspeh. Sredstva pa niso potrebna samo za udeležbo, temveč v enaki meri za trening. Kdor pozna naše razmere, dobro ve, v kakih skromnih razmerah se razvija naš trening, a še bolj skromna je preskrba naših udeležencev na mednarodnih tekmovaljih, ki nam nalaga vedno najskromnejše prenočišče in prehrano, samo, da se moremo udeležiti, pri čemer pa največkrat pri tej skromnosti oslabimo tekmovalčev sposobnost.

Dolžnost vseh onih, ki jim je razvoj našega sporta in pa uveljavljanje naše države na olimpijskih iger pri srcu, je, da podpro po svojih močeh udeležbo. Zato vabimo vse, da posetijo prireditve olimpijskega dne, ki so tako sestavljene, da nudijo obenem tudi tehnično prav razveseljuv program.

Program olimpijskega dneva je pripravljen. Bo sportno zelo zanimiv in pester, raztegnjen na soboto zvečer, nedeljo ves dan in ponedeljek zvečer. Vmes se bodo prodajali olimpijski znaki po 1 in 5 Din po mestu in v sportnih trgovinah. Vstopnina k prireditvam bo tako nizka, da bo vsakomur dosegljiva, kajti namen je, privabiti široke množice gledalcev, ki naj spoznajo naše sportno življenje.

Predsednik mesta Ljubljane g. dr. Vladimir Ravnihar je, cenječ pomen olimpijske ideje in važnost naše udeležbe na olimpijadi prevzel pokroviteljstvo nad olimpijskim dnem, dočim je Nj. Vel. kralj Peter II. pokrovitelj nad državnim olimpijskim odborom.

Vsem prijateljem sporta kličemo: Sedaj storite svojo dolžnost do sportnikov, da boste mogli zahtevati od njih, da store na olimpijadi svojo dolžnost do domovine! Zato vsi prispevajte ob olimpijskem dnevu!

Akademiki smučarji so zborovali

Nedavno se je vršil redni občni zbor Jugoslovanske akademike smučarske organizacije. Predsednik g. Mikuletič je v uvodnih besedah ponovno spomnil vse navzoče na veliko izgubo, ki je doletela našo domovino, nakoč so se akademiki oddolžili spominu Viteškega kralja z vzklikom »Slava! Iz akademskih vrst pa je smrt ugrabila dva mlada smučarja, tov. Mirka Gombača in Svetozarja Likarja.

Sledila so nato posamezna poročila. Največji uspeh delovanja organizacije je nastop akademike ekipe v St. Moritzu meseca februarja. Ta nastop je organizirala JASO. Ob tej priliki so se naši tekmovalci častno odrezali, zlasti je omeniti uspeh Baelerja in Palmata, ki sta dosegla 5. in 6. mesto v skokih. Tudi na skupščini JZSS se je omenil ta nastop kot izreden uspeh, na obnem zboru LZSP je pa naveden kot naš letošnji največji mednarodni uspeh. V tej zvezi je naslovil odbor zahvalo predvsem na g. ministra dr. Ljudevita Auerja, ki je omogočil ta nastop z izdatno podporo. Nadaljnja zahvala gre g. min. dr. Marušiču, banu dr. Pucju, podbanu dr. Pirkmajerju, zbornici TOI g. nar. poslancu Ivanu Mohoriču, mestni občini Ljubljana in Maribor, ravnateljstvu TPD, savski banovini, Savezu

Direktno navsezgled na to borbenost in razvratnost sem stavil vprašanje, kako si misli Hába novo vzgojo skladatelja-ljeva?

Hába je odgovoril brez pomišljanja: Predstavljam si jo točno v Steinerjevem duhu. Vidim skladatelja kot trdnega človeka s svojo odločilno sodbo o svojih delih; skladatelj ni samo zato tu, da ustvarja svoja dela, temveč da se nemoteno razvija in da ima tudi sam kaj od svojega boja. Doslej je bil skladatelj stroj za velika dela, danes mora biti pred vsem človek, gospodar svojih del. — Vedel bo, zakaj vse dela in kaj dela; vsako dejanje bo storil zavedno. Mogel bo pregledati svoj tvorni proces in razpolagati s svojo voljo. Atematični stil je dosti bolj kompliciran od tematike; zanj je treba opore v absolutni zavednosti dejanja. In naposled — to je Hába dostavil brežični oči: Naša smer je: vedno bolj spoznavati učinek različnih tonov in tonovskih skupin na ljudi, čim bolj moči nedvoumno povedati z glasbo to, kar hočemo. Biti kazipot. Glasba mora postati aktivno zavrnilo proti človeškim strastem, določno se zavedajo smeri: duhovnosti!

Ko sem odhajal, sem se vprašal: Kakšni se vam zde Jugoslovani?

Hába mi je odgovoril z vrha stopnic: Silno so sprejemljivi za vse. Čustvo in voljo imajo v redu, treba bo v glasbi umeriti ritme, da bo tudi misel prišla do svojega prostega izraza.

Ko sem pogledal navzgor, je postal njegov obraz začudo resen. Ne da bi ga vprašal, sem videl, da ima v mislih to, kar znova vsak dan neomajno verujemo vsi njegovi somišljeniki: samo radikalna nova muzika ima danes vrednost in bodočnost!

Ivan Pušnik (Praga).

zen trending za ligino in prvo moštvo. Igralci, ki imajo čas, naj pridejo ob 15., ostali pa ob 18. naprej. Starec, Zemljak sigurno.

Službeno iz LNP. Drevo seja k. o. Na sejo se vabijo Klingenstein Karel, Dolinar Ivo (oba Mars), Praunsehn Alfonz (Sloga) in gg. Dorčec, Erlih in Kos. Začetek ob 20.

SK Jadran. (Zenska sekcija). V četrtek v klubskem tajnistvu ob 18.30 strogo

obvezen sestanek vseh hazonašic in atletinj. Po sestanku trening na igrišču.

7A IZLETE
in potovanja
Španičevi kisli bonboni
v žepnih pušicah

Sokolstvo

Sokolskim društvom in četam v dravski banovini

Akcijski odbor za postavitev spomenika o vižmarskem taboru se je obrnil na sokolske edince v dravski banovini iz razloga, ker bo spomenik Sokolski dom Viteškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja, in je torej v prvi vrsti Sokolstvo poklicano, da pripomore do uresničenja te akcije. Akcijski odbor nima tako velikega števila delavcev, da bi po vsej dravski banovini zbiral denar, in prav zaradi tega prosí sokolske edince, da vsaka v svojem okolišu uvede v ta namen nabiralno akcijo.

Ker večina edincev se ni poslala za to akcijo nabranega denarja, prosimo, da to čim prej store in nakažejo vsoto s svoječastno poslano položnico na podružnico Poštne hranilnice v Ljubljani, čekovni račun 14.083 (Sokol v št. Vidu nad Ljubljano).

Naša akcija je zadeva vsega prebivalstva v dravski banovini, posebno Sokolstva, zato pokažimo bratsko sokolsko vzajemnost tudi v dejanju in naj ne bo edince, ki bi se ne odzvala naši prošnji iz ne storila sokolske dolžnosti. — Akcijski odbor.

Sokol na Ježici ob 15 letnici

Ježica, 12. junija.

Hudi so bili časi svetovne vojne, posebno za nacionaliste. Tudi Ježica je dala mladence, ki so se borili pod zmagovitimi srbskimi zastavami, tudi Ježica je imela ljudi, ki so v cvetu mladosti hiralji po ječah.

Toda vse to je minilo. Takoj po vojni se je znašla na Ježici skupnica požrtvovalnih ljudi, ki je začela pripravljati ustanovitev Sokola. Ni bilo lahko to delo zaradi političnih nasprotij, toda dobra volja in požrtvovalnost sta premagali vse zapreke in v letu 1920. je bil ustanovni občni zbor. Ustanovila se je nova sokol. postojanka v ljubljanski okolici, in sicer kot odsek Sokola I.

Po ustanovitvi so se pojavljale nove zapreke. Člani Sokola so bili tako rekoč izključeni iz vrst ostalega prebivalstva. Čestokrat so jih zasramovali in napadali. Zaradi tega se je marsikdo, ki ni bil dovolj trden, umaknil iz sokolskih vrst. Kljub vsemu temu pa društva niso mogli uničiti. Počasi so pristopale tudi manjše moči; ustanovila sta se naraščaj in deca. Počasi si je ježiški Sokol z vztrajnim delom pridobil sloves enega izmed najagilnejših društev na Ježici.

Letos meseca avgusta bo ježiški Sokol proslavil na dostojen način 15 letnico požrtvovalnega dela, 15 letnico borb in uspehov. Ze danes pozivamo Sokolstvu naklonjeno javnost, da nas takrat obišče.

Srebrni jubilej rajhenburškega Sokola

L. 1907 je priredil brežiški Sokol propagandni izlet z nastopom v Rajhenburgu s sodelovanjem Sokolov Srbov in Hrvatov iz Zagreba. Po nastopu se je vršila veselica, na kateri se je sprožila misel ustanovitve sokolske postojanke v Rajhenburgu. Med raznimi govorniki je bil tedaj tudi takratni župnik Cerjak Jožef, ki je rekel: »Srečna tla, kamor stopi Sokol. Daj Vsemogočni, da bi zapustil številne sadove.«

Po tem dogodku so se takratni neumorni delavci začeli pripravljati na ustanovitev sokolskega društva v Rajhenburgu. Tako je prišlo do ustanovitve sokolskega odseka krškega društva 16. januarja l. 1910. Ze isto leto 26. maja se je odsek pretvoril v samostojno sokolsko društvo. Največje zasluge za ustanovitev imajo Jamšek Franc, zdaj šolski upravitelj na Bregu pri Ptuj, dr. Sehmirmaul Matija, zdravnik, pokojni Kacjan Franc, poštar, Rainer Srečko, postajni načelnik, Agrež Franc, postestnik, pokojni Lenard Sandor in Rainhof Polde. Poleg teh so še danes živeči ustanovniki Vrščaj Josip, Serbec Franc, Zener Josip, Leskošek Ivan in Vutkovič Miha, vsi iz Rajhenburga, Rismal Melhijor, zdaj upravitelj mečanske šole v Slovenski Bistrici in Oset Franc, železniški uradnik v Mariboru.

V začetku je bilo delo precej trdo, na eni strani zaradi avstrijskih oblastev, na drugi pa zastran lokalnih priškov in samem Rajhenburgu. Neprilike so bile tudi zaradi pomanjkanja telovadnega prostora. V prvi sili je priskočil na pomoč brat Leskošek Ivan, ki je odstopil primerno dvorano za telovadbo. Pozneje pa se je društvo preselilo v Gasilski dom, kjer jim je nudilo gasilno društvo pod takratnim načelnikom

Zlet prekmurskega sokolskega okrožja bo v nedeljo 16. t. m. v Murski Soboti v parku pred gradom. Številne čete in društva so prijavila sodelovanje, tako da bo nastop res bilanca sokolskega dela v naših krajih.

Prednjaški zbor Ljubljanskega Sokola obvešča svoje telovadeče članstvo, da se vrši redna telovadba vseh oddelkov od 12. t. m. dalje na letnem telovadišču, in sicer: moški naraščaj ob torkih in petkih od 18. do 19. ure, ženski naraščaj ob ponedeljkih in četrkih od 18.30 do 19.30, člani ob torkih in petkih od 18.30 do 20. ure, članice ob ponedeljkih in četrkih od 19.30 do 20.30 ure. — Redna telovadba dečev samo do 20. t. m., od 17. do 18. ure, pozneje zaradi počitnice odpade. — Telovadene obleke naj bratje in sestre zaradi čistosti omarič poneso domov.

Narod, ki pozablja brate v sužnosti, tepta svojo čast!
„Bran-i-bor“ se briga zanje.
Pristopajte!

VOZNIKI

Iz ljubljanske okolice dobe takoj stalno vožnjo materijala iz Ljubljane. Poizve se pri SPEDICIJI TURK na lico mesta. 5326

100
uspehov
na
en oglas
v
JUTRO

na
en oglas
v
JUTRO

Telefon 2059

Suha drva,
premog,
karbopake
dobite pri
I. POGAČNIK
Rohoričeva ul. št. 5

GLEJ, KAJ JE
BRYLCREEM
in zakaj je tako dober!

- Brylcreem je izvrstni fiksativ za lase brez gumičevega lepila.
- Brylcreem ne uprime las, zato se tudi ne zamaži znojnice na koži na glavi.
- Brylcreem drži lase v vsaki zaželeni legi vendar ne jih napravi mehke in gibke.
- Brylcreem vsebuje prav izbrano količino olja, ki pospešuje rast las in preprečujeje tvorbo prhljaja in hlast.
- Brylcreem se ohrani več let in se ne vname.

BRYLCREEM
Fiksativ za lase brez gumičevega lepila

K. L. Stevenson:

SAINT-YVES

Prigode francoskega ujetnika na Angleškem

»Ali je slava tako postranska stvar? Byfield, gospod, je zrakov plovec; Lunardi jeva dejanja mu ne dajo spati, in baš zdaj ima namen, da pripravi prebivalcem — prosim za zamero — visokemu in nižjemu plemstvu naše okolice prizor vzleta z zrakoplovom. Ker se tudi jaz prištevam omenjenemu plemstvu, naj mi bo dovoljena opomba, da me ta reč prav nič ne zanima. Tiho vam povem na uho: živ krst se ne meni zanjo. Stvar spada v ropotarnico, gospod. A Cramondska univerza želi proslaviti moževne zasluge, bolj kakor hasek njegovega poklica, in Byfield, naj bo še tak bedak in neveden cucek, je vendarle zdrav in zanesljiv pivec in čisto spodoben fant, kadar ga srka. V zarji blage steklenke bi ga pristanost celo pohvalila, da je bistre pameti in modrih besed.«

Kasneje se je izkazalo, da je bila ta istorija zame bolj važna, nego sem tistikrat mislil. Nocoj se mi je pa zelo mudilo domov. Med tem, ko je moj prijatelj čenčal in čenčal, je bil v ulici ploha, in deževne kaplje so zaprasketale po oknih gostilne; ob tem neveslem znamenju sem se izgovoril, da imam nujno snidenje, in odšel.

23

Ponoči v Swanston-Cottage

Ko sem stopil na ulico, je malo manjkalo, da me ni jeza viharja podrla; za Rowleyem sva morala kričati, da sva razumela drug drugega. Vso pot po Knežji ulici mi je buhal veter in mi rjovel na ušesa. Deževnica, ki je imela zaradi bližine morja slan okus, je

kar preplavljala mesto. Kakor se je obračal piš, tako se je temnilo in jesnilo. Zdaj je bilo podoba, da so ugasnile svetiljke od konca do konca dolge ulice, zdaj je spet vse utihnilo, in svetiljke so vzplamtele, se iznova zalesketale na mokrem tlaku in s tem še bolj podčrtale temo.

Pred menoj je ležala dve milji dolga, z globokim blatom pokrita pot, ki je skoraj vsa vodila v breg. Komaj so bile zadnje ulične svetiljke za menoj, me je že objela tema, ki jo je trgal samo svet luči na posameznih kmetijah; ko sem stopal mimo, so povsod psi dvigali gobce v zrak in tulili. Ščasoma je nevihta ponehala, a dež se je izpremenil v tak vesoljni potop, da sem bil kmalu do kože premočen. Spremljan od pošastnih tožbá ščenet in hrabro se boreč z otožnostjo, ki me je napadala, sem čvrsto korakal v noč. Le kaj je bilo čuječim zverinam, da so sredi prasketajočega dežja razločile rahli korak mojih nog? Zgodbe iz mojih otroških let so mi prihajale na misel. Ugibal sem, češ, nemara hodi kak morilec tod mimo, in živalim diši po krvi? A v naslednjem trenutku sem se z naravno grozo zavedel, da meri ta misel tudi name.

Položaj je bil pač obupen za ljubečega človeka! Kdo je že kedaj v takem razpoloženju zasnil dekle? Najrajši bi se bil vrnil. Nikoli se ni pametno spuščati v odločen razgovor, kadar je duh življenja v nas potlačen, naša obleka umazana in naše roke mokre! Po drugi strani je bila pa viharja noč ugodna moji nameri; ponujala mi je priložnost, da govorim s Floro na samem.

Stopil sem na vrt Gilchristove vile in se takoj spet našel v silo neugodnem položaju. Skozi reže v oknicah družinske sobe so uhažali žarki svečne luči, drugače je bilo povsod tema. Drevesa, grmovje, vse je bilo prepojeno z mokroto, globlji del vrta pa izpremenjen v pravo močvirje. Kakor hitro je po daljšem presledku spet zapihal veter, so mi začotale vnet nad glavo, drugače je bil ves

okna in polzkusil vprašati številnik svoje ure za svet. Bilo je pol osmih; vedel sem, da prebivalci ne pojdejo spat pred deseto, da, morda niti pred polnočjo ne. Bogme, nič veselega me ni čakalo.

Dolge tri ure sem se moral kljubovati divjanju narave in vztrajati v svojem skrivališču. Najbolj klavirni trenutki mojih vojaških let so mi vstajali pred duhom. Koliko ur sem bil takole prestal na prednjih stražah, v prav takem dežju kakor zdaj, časih brez grizljaja v ustih, zato pa z upanjem, da dobim namesto zajtrka svinčenko v život. Če sem jih primerjal z nocojšnjim položajem, so se mi zdele lahke. Res čudni smo ljudje: ljubezen do ženske je v nas močnejša od same ljubezni do življenja.

Nazadnje je prišlo plačilo za moje potrpljenje. Luč je izginila iz družinske sobe in se čez trenutek pokazala v prostoru, ki je ležal nad njo. Za svoje drzno podjetje sem bil precej dobro pripravljen; poznal sem zmajovo votlino — sobo, ki se je bila pravkar razsvetlila — in tudi spalnico svoje Andromede; vedel sem, kako ugodno je ležala pri tleh na oni strani vile, zunaj dosega tetin ušes. Kakor bi trenil, sem bil na skrajnem koncu vrta, kamor sem se bil zatekel, da sem mogel neopažen begati sem ter tja in me ni bilo konec od mraza. Nočno divjanje je bilo prenehalo, veter je bil utihnil; šum dežja je bil zdaj mnogo slabotnejši, če ni bil kar čisto zaspal, in nadomestovalo ga je kapljanje z dreves na vrtu.

Ko sem se počasi bližal hiši, me je preplašil zvenket okna, ki je škripalo na svojih tečajih; še korak ali dva, in v emu je posijal žarek svetlobe. Prihajal je s Florinega okna, ki ga je bila draga odprla temi in ob katerem je zdaj sedela, cvetoča in zamišljena, v svitu dveh sveč, ki sta goreli za njo; bujni lasje so ji obrobljali in senčili obličje, glavnik je držala še v roki, levica se je pa poigravala s palicami rešetke, ki je zapirala okno.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana šte. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičočna se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Blagodejno učinkovanje kolonjske vode dobre kakovosti

Kadar je telo utrujeno, izčrpano, izmučeno od napora, kadar so živci prenapeti zaradi neznozne poletne vročine, daje Coty-jeva kolonjska voda radost, odpočitek, umirjenje...

To je pravi izvor svežosti!

Eau de Cologne »Cordon Rouge« — izdelek visoke kakovosti — ima najintenzivnejšo lastnost jačenja, najnežnejše je parfimirano, to je najbolj sveža kolonjska voda...

"Cordon Rouge" EAU DE COLOGNE COTY

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: HINKO MAYER IN DRUG, parf. odd. Zagreb

Službo dobi

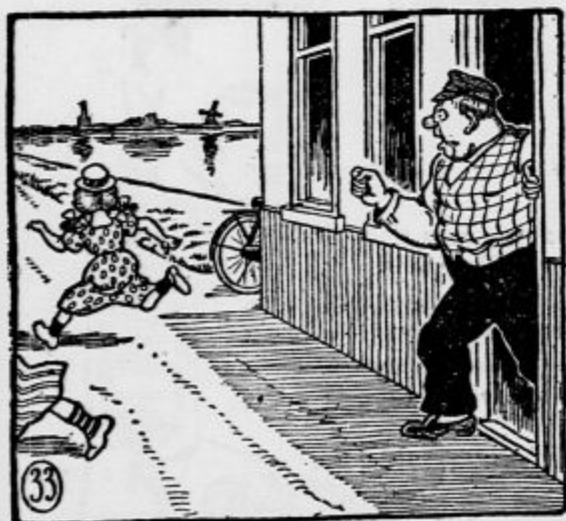
Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zenski model

mlad, sportni tip, se išče. Honorar po dogovoru. Dovoljena asistenta brez honorarja. Ponudbe pod šifro »Fotomater« na oglasni oddelku »Jutra«. 13546-1

G. Th. Rotman:

Pobegli cvetlični lonec

A tisti mah se je razlegel krčmarjev jezni glas: »Česa iščeta tu? Marš ven!« Niti na misel nima ni bilo prišlo, da je otrokom vstop v gostilne prepovedan! Na smrt prestrašeni sva zavreščali in planili iz hiše; hudi krčmar je pa grozeče stekel za nama do vrat.

Hotelski sluga

z večletno prakso, po možnosti z znanjem jezikov in restavracijskih vajencev dobila službo. Hotel Orel v Mariboru. 13903-1

Trgovsko pomočnico

z obitjo in kavejico in ki ima večletno do gostilne isčem. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 13774-1

Salon Bazanella

Gajeva 6/1. sprejme takoj več samostojnih pomočnic za boljšo delo. 13702-1

Zensko za vse

ki zna kuhati sprejme starijši posestnik, vdovec. Ponudbe pod šifro na oglasni oddelku »Jutra«. 13742-1

Plačilnega

natakarja spretnega in zanesljivega za kavarno in restavracijsko za inozemstvo takoj sprejmemo. Ponudbe pod »Zahkellner Kaffeehaus« na oglasni oddelku »Jutra«. 13704-1

Šiviljo

sprejme konfekcijska trgovina v stalno službo. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Predpogoj slovensko in nemško. Kavejica 500 Din. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Štajerka«. 13651-1

Natakarico

z večletnimi spričevili, pošteno, ličnem takoj. Josih, gostilna Medvede. 13776-1

Korespondenta

za slovenski, nemški in avstrijski jezik, popolnoma samostojnega z večletno prakso išče industrijsko podjetje. Ponudbe s predpisni spričevali in zahtevki plače na oglasni oddelku »Jutra« pod »Samostojni korespondent«. 13801-1

Šiviljo pomočnico

dobro izveščeno za damsko obleko, sprejemam takoj. Pleško Jos. Sv. Florijana ul. 17. 13766-4

Natakarico

pridno in pošteno iščem. Nastop takoj. Dnevni zaslužek 70 do 80 Din. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 13767-1

Vajenci-ke

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Salon Bazanella

Gajeva 6/1. sprejme takoj vajenke. 13703-44

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Motor. kolo F. N.

350 cm³, 30/30, poceni prodam. Vencel Fleischer, Jarše, p. Domžale. 13791-40

Motorno kolo

znamke Ariel, 500 cm³, za 400 Din napredaj. Garaja Express, Vegova 8. 13792-10

Prostovoljna javna dražba

V nedeljo, dne 16. junija 1935, ob 1/211. uri dopoldne se prodaja na prostovoljni javni dražbi na licu mesta v Trnovem v Ljubljani

stavbena parcela

št. 83-15 d. o. Trnovsko predmestje. Izklicna cena 300.000 Din. Natančnejši pogoji so na vpogled pri odvetniku Marjanu Maroltu na Vrhniki. 5328

Otroško posteljico

prodam. Erjavčeva 4/1. vrata 3. 13760-6

Dve avtomatski

tehtnici »Cito« tovarniško nove, ugodno prodam tudi ev. na obroke. Vprašanja nasloviti na oglasni oddelku »Jutra« pod »Priložnost«. 13769-6

Knjige

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Neumann Kommen-

tar zur Zivilprozessordnung se kupi novejša izdaja. Ponudbe pod »Avtomat 10« na oglasni oddelku »Jutra«. 13757-8

Potniki

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Serijske

zastopnike za prodajo pisalnih strojev sprejemamo. Pisemne ponudbe naj staviijo oni, ki imajo kavejico od 10.000 dinarjev za blago na Interklam d. d. Zagreb, Masarykova štev. 38, pod »331-68«. 13756-5

Službe išče

Beseda 50 par, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Trg. pomočnik

verziran trgovine v manufakturni, galanterijski in specerijski stroki s poslovodsko prakso in garancijo išče namestenja kjerkoli. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Provrsteno prodajalec«. 13759-2

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zensko kolo

v dobrem stanju kupim pred gotovino. Ponudbe na Zakrajšek Josip, Blatna Brezovica pri Vrhniki. 13776-41

Rabljena kolesa

damski in moški, otroški vozčki in drugi dobro ohranjeni predmeti poceni napredaj pri »Promete« (nasproti Križanske cerkve). 13788-111

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Motor. kolo F. N.

350 cm³, 30/30, poceni prodam. Vencel Fleischer, Jarše, p. Domžale. 13791-40

Motorno kolo

znamke Ariel, 500 cm³, za 400 Din napredaj. Garaja Express, Vegova 8. 13792-10

Prostovoljna javna dražba

V nedeljo, dne 16. junija 1935, ob 1/211. uri dopoldne se prodaja na prostovoljni javni dražbi na licu mesta v Trnovem v Ljubljani

stavbena parcela

št. 83-15 d. o. Trnovsko predmestje. Izklicna cena 300.000 Din. Natančnejši pogoji so na vpogled pri odvetniku Marjanu Maroltu na Vrhniki. 5328

Zaprto avto

štiriseden, prodam za 400 Din. Istotam oddam stariju, 24.000 km vožen, porabi benzina 9 litrov. Ogladati: Zg. Šiška, gostilna Weiss, L. nadstropje. 13800-10

Motorno kolo

350 ali 500 cm kupim. Ponuditi: Podpečan, Vitanje. 13804-10

Posest

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Razne stavbne

ugodne napredaj, letotam dobe tudi deske vseh dimenzij. I. Oražem, Moste. 13784-30

Vrednote

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah Černe — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

V najem

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Klet, lokal

ali skladišče z vodoizolirano tla. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Priložnost«. 13775-19

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisalo mizo

dobro ohranjeno kupimo. Ponudbe pod »Miza« na oglasni oddelku »Jutra«. 13766-7

Vinskega kamna

vsako količino kupimo. Ponudbe pod »Kamenik« na oglasni oddelku »Jutra«. 13767-7

Strojarske

marmornate mize kupi tovarna usnja Tona Knaflic, Kamnik. 13806-7

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posredujem denar

na hranilnice knjižice vseh denarnih zavodov Rudolf Zore, Ljubljana Gledališka 12, telefon 38-10 Za pisane odgovore priložite 3 Din v znamkah. 13814-16

Kupim knjižice

Mestne hranilnice Kamnik, Mestne hranilnice Ljubljana, Banovinske, Ljudske in Kmetijske v Ljubljani, po najvišji cen. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Vsaka vloga«. 13764-16

Poletno bivanje

mladine na Angleškem. Vdova zdravnik sprejme v oskrbo preko poletja na letovišče goste. 50 milj od Londona v bližini morja. Primerna cena. Poiz v angleškem jeziku in nadzorstvo vršijo hčere. Vse vrste sporta. Vprašati Mrs. A. Boyle The Millhouse Birch, Colchester Essex England. Informacije daje tudi direktor J. Pollak, Varadlin, Zagreb, bačka cesta 78. 13764-38

Soba odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

lepo, s posebnim vzhodom oddam. Prue, Sokolska ul. št. 5. 13738-33

Opremljeno sobo

lepo, s balkonom oddam v centru samo boljši oseb. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 13807-23

V polni vrednosti

prezamev knjižice vseh zavodov, kot posojilo na dvonadstropno hišo v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Hisa v Ljubljani«. 13765-16

Konkurze

poravnave plačanja dolgov v gotovini ali knjižicah, posredovanja kreditov in gotovine na hranilnice, davčne zadeve, revizije, bilance in vse druge trgovsko-gospodarske posle izvede in vodeniška menaja oddaja koncesijonirana

Trgovsko-gospodarska

poslovalnica v Ljubljani, Komenskega ulica št. 17. (Za pisane odgovore 3 Din v znamkah.) 13811-16

Kupim knjižico

Kmetke hranilnice Ljubljanske. Znesek 45.000 Din. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 13797-16

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 stanovanji

štiriočno s pritlikalnimi s avstusom in enosobno s kuhinjo za julij ali takoj oddam v Strelški ulici 32 13845-31

Trisob. stanovanje

s komfortom, veliko verand. v vili oddam takoj. Malstova 16. 13781-31

Dve sobi

kuhinja in kopalnica oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 13773-31

Letovišča

Beseda 2 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Pozor! Turisti, Ljubljanci in Gorenjci!

Izlete ob nedeljah in tudi ob letalnikih po najnižjih cenah v Avstrijo ali Italijo in po ostalih krajih naše države. Pripravi se po tomo dopisnice na naslov: J. Cuznar, Rateče, Gorenjsko. 13803-34

Kdor želi mirnega oddiha

v gorskem letovišču, naj pride v Ziri. Gorski zrak, naravno kopališče v topli Sori, smrekovi in jelovski gozdovi, lepi kraji in daljši izleti in izprehodi, več pensionov, ki skrbje za dobro prehrano za celodnevno oskrbo 32 Din. — Hrana dobra in obilna. Avtobusna zveza Ziri — Škofja Loka — Ljubljana dvakrat dnevno. Cene znižane za letovišarje. Informacije daje: Tujsko prometni odsek Ziri. 13836-38

Izgubljeno